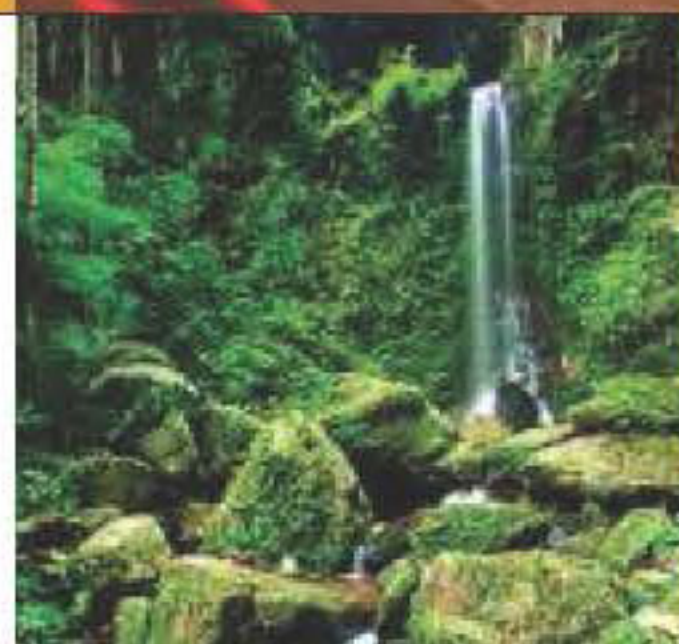

ทรัพยากรการท่องเที่ยว
ศูนย์กลางและ
ภาคตะวันออก

ฉะเชิงเทรา

Chachoengsao

ท ร ั พ ย า ก ร
การท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคกลางและ
ภาคตะวันออก
ฉะเชิงเทรา

ดวงตราประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา :

ภาพโบสถ์ คือ ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปโสธร
ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญของชาวเมืองฉะเชิงเทรา

ดอกไม้ประจำจังหวัด :

นนทรี

ชื่อสามัญ : Yellow Flame Tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Peltophorum pterocarpum*
(DC.) K. Heyne

พันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด :

นนทรีป่า

ชื่อสามัญ : Copper pod, Yellow flame

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Peltophorum pterocarpum*
(DC.) Backer ex K. Heyne

คำขวัญประจำจังหวัด :

แม่น้ำบางปะกงแหล่งชีวิต พระศักดิ์สิทธิ์
หลวงพ่อโสธร พระยาศรีสุนทรปราชญ์ภาษาไทย
อ่างฤๅไนป่าสมบูรณ์

คำนำ

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๔ อันเป็นโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เห็นว่าน่าจะจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้

อนึ่งในโอกาส ๕๐ ปี แห่งการสถาปนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓ นับเป็นช่วงอันดีที่จะมีการรวบรวมสรรพความรู้ที่เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อการพัฒนาศักยภาพการตลาดการท่องเที่ยวไทย การจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเกิดขึ้นจากสองแนวคิดนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยนั้นแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง ป่า เขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ รวมถึงสิ่งที่เกิดจากแผ่นดินร่วมกาลสมัยกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติ เช่น ชากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา รวมถึงพิพิธภัณฑ์สถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี ศิลปะการแสดง ศิลปหัตถกรรม หอศิลป์ วิถีชีวิต ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยมาโดยตลอด นับแต่ก่อตั้งองค์กรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชน ด้วยวิธีการและสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท เช่น นิตยสาร จุลสาร ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หนังสือ หนังสือภาพ แผ่นพับ สารคดี ภาพยนตร์ ตลอดจนการศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว และจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในนามของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ซึ่งมีขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ฯลฯ แต่การนำเสนอข้อมูลโดยรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเรียงลำดับอักษรจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้า เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโอกาสนี้ องค์ความรู้ดังกล่าวจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว นักศึกษา และบุคลากรด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้นำไปใช้พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีเป้าหมายให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปยังทุกภูมิภาค

ในช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการท้องถิ่นดังเช่นทุกวันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิและหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าในอดีต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความตระหนักดีว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทยังมิได้มีการบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากขาดฐานข้อมูลที่ถูกต้องรองรับพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดภาระหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการให้ความรู้แก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้วย หนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการให้ความรู้นั้น

การจัดทำทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย แบ่งเป็น ๔ ชุด เริ่มต้นที่ภาคอีสานใน พ.ศ. ๒๕๕๑ และจัดทำภาคกลาง-ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ในเวลาถัดมา แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือชุดนี้รวบรวมจากข้อเสนอแนะของท้องถิ่นและฐานข้อมูลส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์สาขาต่าง ๆ ผู้แทนหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นที่ปรึกษา อำนาจการดำเนินงาน ทั้งได้มีการประชุมตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อความถูกต้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้จากหนังสือชุดทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอันมีผลสืบเนื่องให้เกิดความสำนึกหวงแหนรักษามรดกที่ธรรมชาติและบรรพชนได้สร้างไว้เพื่อให้คนไทยสามารถเป็นเจ้าบ้านผู้มีความรู้ มีศักดิ์ศรี และมีอหิยาภัยไมตรีต่อผู้มาเยือน มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี ทำให้ประเทศไทยสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งหนึ่งของโลกได้

วิธีใช้

คำหลัก เรียงตามตัวอักษร ก-ฮ แยกประเภทตามลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว

สัญลักษณ์ แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

สัญลักษณ์ แสดง ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเภทต่าง ๆ ได้แก่

ธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์
โบราณวัตถุ
โบราณสถาน และศาสนา

ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
และกิจกรรม

ความนำ แสดงภาพรวม หรือจุดเด่นของคำหลัก

ความหลัก ย่อหน้าที่ ๒ แสดงองค์ความรู้ของ ทรัพยากรการท่องเที่ยว นั้น ๆ เช่น ความเป็นมา ภูมิปัญญา

ความรอง-ล้อมกรอบ แสดงเกร็ดความรู้ หรือ ขั้นตอนกระบวนการ

ดูที่ อ่านเพิ่มเติมเพื่อ โยงความรู้ความคิด

หมวดอักษร และ เลขหน้า

พิกัดภูมิศาสตร์ แสดงค่าตำแหน่งของสถานที่ ประกอบด้วยละติจูด และลองจิจูด

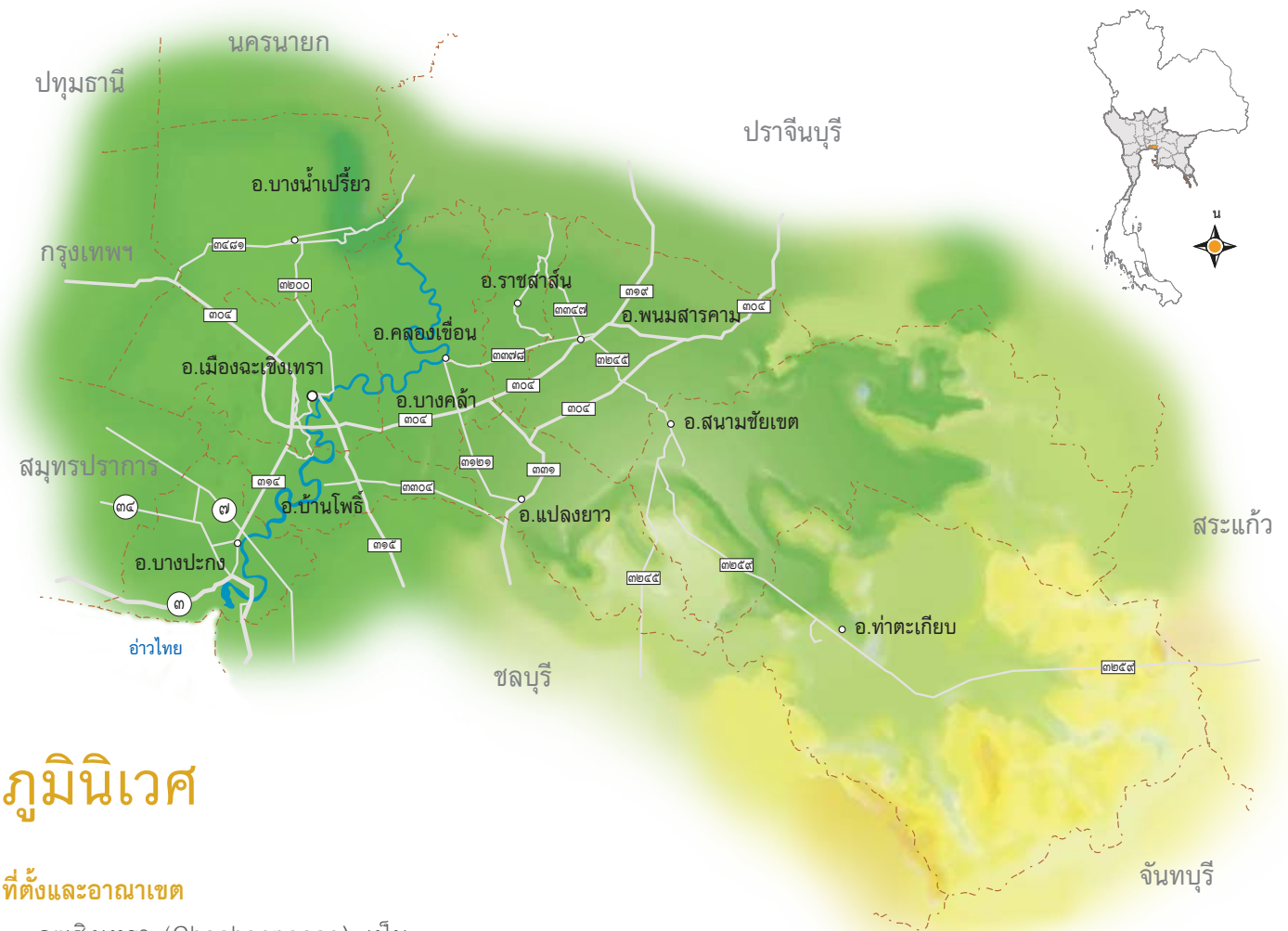
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก ประกอบด้วย **บทนำ** ได้แก่ ภูมินิเวศ / ยุคดึกดำบรรพ์ ปุ่มบ้านปุ่มเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ / ศิลปวัฒนธรรม **คำหลัก** เรียงลำดับตามอักษร ก-ฮ แยกประเภทตามลักษณะแหล่งท่องเที่ยว **ดัชนี** อยู่ต่อท้าย ช่วยในการ สืบค้น **บรรณานุกรม** อยู่ท้ายเล่ม สำหรับผู้ประสงค์ค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบการเขียน เช่น

- หลีกเลี่ยงคำหรือความที่จะก่อความขัดแย้ง
- คำเฉพาะหรือภาษาท้องถิ่น คงไว้โดยวงเล็บภาษากลาง เช่น ชูบแต้ม (จิตรกรรมฝาผนัง) หอแจก (ศาลาการเปรียญ)
- ยุค ในความหมายที่ใหญ่และกว้าง ยังไม่มีตัวอักษรใช้สื่อสาร/ สมัย ใช้กำหนดค่า เมื่อมีการประดิษฐ์อักษรใช้สื่อสาร กำหนดใช้ คำว่า ยุค ในความหมายที่ใหญ่และกว้างกว่า สมัย
- พันธุ์ไม้ / พรรณไม้ ใช้ตามบริบท เช่น พันธุ์ไม้ ใช้ในกรณีเกี่ยวกับการสืบต่อพันธุ์ (สายพันธุ์) พรรณ หมายถึงชนิด (เน้นรูปร่างภายนอก)
- ภาพเขียนสี ใช้ในกรณีที่ เป็น ภาพเขียนสี โดยแท้จริง นอกนั้นใช้ว่า ศิลปะถ้ำ
- แม่น้ำ / ลำน้ำ ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้คำว่า แม่น้ำ ในกรณีเอ่ยถึงเส้นทางน้ำตลอดสาย เช่น แม่น้ำโขง และใช้ ลำน้ำ ในกรณีเป็น ส่วนหนึ่งของแม่น้ำ หรือเป็นคำเรียกอย่างท้องถิ่นอีสาน เช่น ลำน้ำมูล ลำน้ำชี
- สร้างบ้านแปงเมือง ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้ แปงเมือง ตามการออกเสียงอย่างท้องถิ่นภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งต่างจากราชบัณฑิตยสถานที่ใช้ว่า แปลงเมือง

สารบัญ

วิธีใช้	๒	งานสงกรานต์ สงกรานต์แปดริ้ว	๒๑	วัดโสธรวรารามวรวิหาร	๓๙
ภูมินิเวศ	๔	จ		วัดอุภัยภาติการาม (วัดข้าปอกง)	๔๐
ยุคดึกดำบรรพ์	๖	เจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ	๒๒	ศ	
ปุมบ้านปุมเมือง	๖	ต		ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง	๔๐
กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน	๙	ตลาดน้ำบางคล้า	๒๓	ศาลและพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	๔๑
ศิลปวัฒนธรรม	๑๐	ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี	๒๔	ศูนย์บอนสีเทพราชเฉลิมพระเกียรติ	๔๑
		ตลาดโบราณนครเนื่องเขต	๒๕	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน	๔๒
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย		น		อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก		น้ำตกอ่างฤๅไน	๒๖	ส	
จังหวัดฉะเชิงเทรา		ป		สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ากระบูกู้	๔๓
ก		ปราสาททราย	๒๗	สวนปาล์ม ฟาร์มนก	๔๔
กิจกรรมล่องเรือรอบเกาะลัด	๑๔	บ่อเมืองฉะเชิงเทรา	๒๘	สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	๔๕
กิจกรรมล่องเรือลำน้ำบางปะกง		พ		ท	
ชลลามา	๑๔	พิพิธภัณฑสถานภูมิพลอดุลยเดชมหาราช	๒๘	หมู่บ้านน้ำตาลสด	๔๖
ข		ม		อ	
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน	๑๕	มูร่าห์ฟาร์ม	๒๙	อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่งชัยชนะ	๔๗
เขาหินซ้อน	๑๖	ว		ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	
เขื่อนทดน้ำบางปะกง	๑๗	วนเกษตร ศูนย์ศึกษาพัฒนา	๓๐	อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร	๔๘
ง		การสังคมหมู่บ้าน หรือบ้านสานติธรรม		(น้อย อาจารย์ยางกูร)	
งานเทศกาลกลางเดือนห้า	๑๘	วัดเขาดิน	๓๑	อ่างเก็บน้ำคลองสิียด	๔๙
งานเทศกาลตรุษจีน	๑๘	วัดจีนประชาสโมสร (วัดเล่งฮกยี่)	๓๒	อ่างเก็บน้ำลาดกระทิง	๕๐
(งานนมัสการพระพุทธโสธร)		วัดแจ้ง	๓๓		
งานนมัสการพระพุทธโสธร	๑๙	วัดพืชมอหินทาราม (วัดเจดีย์)	๓๔	ดัชนีค่า	๕๔
และงานกาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา		วัดพระธาตุวาโย (วัดห้วยน้ำทรัพย์)	๓๕	ดัชนีภาพ	๕๖
งานลอยกระทง ย้อนเวลาหา	๒๐	วัดโพธิ์บางคล้า	๓๖	แหล่งภาพ	๕๙
วิถีไทยเมืองแปดริ้ว		วัดเมือง (วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์)	๓๗	บรรณานุกรม	๖๐
งานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว	๒๐	วัดสัมปทวนนอก	๓๘		

ภูมินิเวศ

ที่ตั้งและอาณาเขต

ฉะเชิงเทรา (Chachoengsao) เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๙๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตทิศเหนือติดกับจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ทิศใต้ติดกับจังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และอ่าวไทย ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดปราจีนบุรี ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๑ อำเภอ คือ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางคล้า อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอพนมสารคาม อำเภอสนามชัยเขต อำเภอแปลงยาว อำเภอราชสาส์น อำเภอท่าตะเกียบ และอำเภอคลองเขื่อน

ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของจังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งออกเป็น ๓ เขตใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ

เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๗.๗ หรือ ๒,๐๔๒.๗ ตารางกิโลเมตร ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอราชสาส์น อำเภอคลองเขื่อน บางส่วนของอำเภอแปลงยาว และอำเภอพนมสารคาม ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านทำให้เกิดที่ราบลุ่มเป็นบริเวณกว้าง เชื่อมกับลุ่มน้ำเจ้าพระยา เป็นเขตพื้นที่ที่มีการทำนาข้าว และนาทุ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา

เขตที่ดอน หรือที่ราบลูกฟูก อยู่บริเวณตอนกลางค่อนข้างไปทางตะวันตก และทางเหนือที่ติดกับจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ บางส่วนของอำเภอพนมสารคาม และอำเภอแปลงยาว โดยครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่

ของจังหวัดร้อยละ ๕๑.๑ หรือ ๒,๖๐๕.๖๐ ตารางกิโลเมตร

เขตที่ราบสูงและภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๑.๒ หรือ ๑,๑๗๔.๗ ตารางกิโลเมตร มีลักษณะที่ราบสูง และภูเขาอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด มีความสูงเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐-๒๐๐ เมตร อยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอท่าตะเกียบ

ป่าไม้ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราในอดีตมีอยู่ถึงร้อยละ ๒๒.๒๙ ของพื้นที่จังหวัด ปัจจุบันลดลงเหลือร้อยละ ๑๖.๖๑ จำแนกเป็นพื้นที่ป่าบก ร้อยละ ๑๖.๓๖ ป่าชายเลน ร้อยละ ๐.๒๕ อำเภอที่มีพื้นที่ป่ามากที่สุด ได้แก่ อำเภอท่าตะเกียบ รองลงมาได้แก่ อำเภอสนามชัยเขต สำหรับพื้นที่ป่าชายเลนมีอยู่ในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่

อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

พื้นที่ป่าไม้สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ประกอบไปด้วย ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบ-ลียัด สวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้า (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน) และเขตอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

แหล่งน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติของจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีความสำคัญและถือเป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา คือ แม่น้ำบางปะกง ที่มีต้นกำเนิดจากแม่น้ำหनुมาน และแม่น้ำพระปรงที่ไหลมาบรรจบกันในจังหวัดปราจีนบุรี (ช่วงที่ไหลผ่านในจังหวัดปราจีนบุรี เรียก แม่น้ำปราจีนบุรี) ไหลลงมาทางทิศตะวันตกแล้ววกลงทางใต้ มีแม่น้ำนครนายกมาบรรจบทางฝั่งขวา เป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา ช่วงนี้จะเรียกว่า แม่น้ำบางปะกง ไหลผ่านอำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอคลองเขื่อน อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ แล้วไหลลงสู่อ่าวไทยระหว่างตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลหนองคำหรี อำเภอมือชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีความยาว ๑๒๒ กิโลเมตร

นอกจากนี้ ในจังหวัดฉะเชิงเทรายังมีคลองต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

คลองท่าลาด ในจังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ใน

อำเภอพนมสารคาม เป็นคลองธรรมชาติที่เกิดจากคลองสาขา คือ คลองลียัดและคลองระบม ซึ่งมีต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอสนาบชัยเขต

คลองลียัด เกิดจากลำห้วยเล็กๆ ในบริเวณเขาใหญ่ด้านที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี ไหลผ่านอำเภอสนาบชัยเขต และไปบรรจบกับคลองระบมกลายเป็นคลองท่าลาด

คลองระบม เป็นคลองเหนือคลองลียัด เกิดจากการรวมตัวของลำห้วยสายเล็กๆ หลายสายในบริเวณเขาชะระคำ เขาพลหมื่น เขาสมาลิง และทิวเขาอื่น ๆ ในบริเวณด้านตะวันออกของอำเภอสนาบชัยเขต

คลองสายย่อย เป็นคลองที่เชื่อมกับคลองในกรุงเทพมหานคร เช่น คลองสำโรง คลองท่าไข่ คลองบางขนาก คลองหลวงแพ่ง เป็นต้น

คลองแสนแสบ หรือคลองบางขนาก เริ่มจากคลองมหานาค ผ่านเขตบางกะปิ เขตมีนบุรี และเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร แล้วไปบรรจบกับคลองบางขนาก ที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

คลองสิบเอ็ด เริ่มต้นจากคลองระหว่างตำบลดอนฉิมพลีและอำเภอบางน้ำเปรี้ยว เป็นคลองธรรมชาติที่มีน้ำตลอดปี

คลองประเวศบุรีรมย์ เกิดจากแหล่งน้ำเจ้าพระยาในเขตพระโขนง ไหลลงสู่แม่น้ำบางปะกงฝั่งเหนือ ที่อำเภอบ้านโพธิ์ เป็นคลองธรรมชาติที่มีน้ำตลอดปี

ภูมิอากาศ

จังหวัดฉะเชิงเทรามีลักษณะภูมิอากาศแบบเมืองเขตร้อน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๑ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๙.๙ องศาเซลเซียส แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่าน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕-๓๗ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๕-๒๗ องศาเซลเซียส และมีฝนตกบ้างจากอิทธิพลของพายุฤดูร้อน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน ทำให้มีฝนตกตลอดฤดูกาล ส่วนใหญ่ในบริเวณทิวเขา ด้านอำเภอสนาบชัยเขต และอำเภอท่าตะเกียบ ปริมาณฝนตกเฉลี่ย ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน อากาศจะเย็นและแห้ง อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๐-๑๕ องศาเซลเซียส และสูงสุดเฉลี่ย ๒๐-๒๕ องศาเซลเซียส ในฤดูหนาวอาจมีฝนตก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเลที่เกิดจากแนวการปะทะอากาศของลมฝ่ายตะวันออกเฉียงเหนือและลมฝ่ายตะวันตก

ประเภทของป่าที่พบในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ยุคดึกดำบรรพ์

ลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย หินตะกอน หินแปร หินอัคนี และตะกอนร่วน ที่มีอายุตั้งแต่มหายุคพรีแคมเบรียน ถึงยุคควอเทอร์นารี (อายุมากกว่า ๕๗๐ ล้านปี-ปัจจุบัน) พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บริเวณตอนกลาง และทิศตะวันตกของจังหวัด โดยเรียงลำดับจาก หินยุคเก่าแก่ไปยังหินยุคใหม่กว่าตามลำดับได้ดังนี้

หินยุคคาร์บอนิเฟอรัส (๓๖๐ - ๒๘๗ ล้านปี) เป็นหินตะกอนปรากฏทางตอนกลาง ตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันออก ในพื้นที่ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนาทม และอำเภอสองแคว

หินยุคเพอร์เมียน (๒๘๖-๒๔๕ ล้านปี) เป็นหินตะกอนที่สะสมตัวในสภาพแวดล้อม โบราณแบบทะเลตื้น ปรากฏทางตะวันออกในพื้นที่อำเภอนาทม ประกอบด้วยหิน ๒ หมวด คือ หมวดหินซิปซอน และหมวด หินเขาขาด บางบริเวณเป็นหินอ่อนพบซาก ไครนอยด์และสาหร่าย

หินยุคไทรแอสซิก (๒๔๕-๒๑๐ ล้านปี) เป็นหินตะกอนที่ถูกพัดพาจากทางน้ำ และ สะสมตัวบนแผ่นดิน โดยไม่มีอิทธิพลของ น้ำทะเลมาเกี่ยวข้อง ปรากฏทางตะวันออกใน

พื้นที่อำเภอนาทม

หินยุคจูแรสซิก (๒๑๐-๑๔๐ ล้านปี) เป็นหินตะกอนที่สะสมตัวในสภาพแวดล้อม โบราณบนแผ่นดิน โดยการพัดพาตะกอนของ แม่น้ำโขงพัด เกิดการทับถมของตะกอน ทั้งในแม่น้ำ ที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงสองฝั่งแม่น้ำ หนอง และบึง ในสภาพอากาศกึ่งแห้งแล้ง ปรากฏทางตะวันออกในพื้นที่อำเภอนาทม

ตะกอนร่วนยุคควอเทอร์นารี (๑.๖ - ๐.๐๑ ล้านปี) ประกอบด้วยตะกอนร่วนและตะกอน กึ่งแข็งตัวที่พัดพามาจากหินซึ่งถูกพัดพาจาก ที่สูงกว่า พบกระจายตัวตามลุ่มน้ำ แม่น้ำ และที่ราบทั่วไป ในอำเภอลำปลายมาศ อำเภอสองแคว อำเภอสองแคว และอำเภอนาทม การสะสมตะกอนในยุคนี้ประกอบด้วยหน่วยย่อย อันได้แก่ ตะกอนธารน้ำพา

ตะกอนที่ราบน้ำท่วมถึง ตะกอนชายฝั่งทะเล จากอิทธิพลของน้ำขึ้นน้ำลง ตะกอนหินผุ ตะกอนตะกอนน้ำ และตะกอนดินเคลย์ที่ราบ น้ำขึ้นถึง

ส่วนหินอัคนี แบ่งลักษณะตามการเกิดชั้น ได้ ๒ ชนิด คือ หินอัคนีแทรกซอนและหิน ภูเขาไฟ แบ่งเป็น ๒ ยุค คือ หินภูเขาไฟยุค ไทรแอสซิกเพอร์เมียน (๒๘๖-๒๑๐ ล้านปี) พบกระจายตัวทางด้านตะวันออกในพื้นที่ อำเภอนาทม และอำเภอสองแคว และหินอัคนีแทรกซอนยุคไทรแอสซิก (๒๘๖- ๒๑๐ ล้านปี) พบกระจายตัวในพื้นที่อำเภอนาทม อำเภอลำปลายมาศ และอำเภอสองแคว

ปูมบ้านปูมเมือง

อาณาเขตของจังหวัดฉะเชิงเทราเมื่อหลายพันปีที่ผ่านมา ช่วงแนวชายฝั่งทะเลเดิมบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งรวมถึงบริเวณพื้นที่ ด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา คือ บริเวณสองฝั่งแม่น้ำบางปะกงนั้น มีลักษณะเป็นอ่าวลึกเข้าไปในแผ่นดินมากกว่าปัจจุบัน ภูมิประเทศบริเวณ ใกล้เคียงกับชายฝั่งทะเลเดิม เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำที่อาจใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อกันระหว่างชุมชนบริเวณฝั่งทะเลกับชุมชนที่อาศัยลึกเข้าไป ในแผ่นดินใหญ่อย่างทั่วถึง ทางน้ำเหล่านี้จะเป็นตัวกลางในการพัดพาและทับถมของตะกอนดินในฤดูฝน อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บริเวณ ที่ราบลุ่มเหล่านี้อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตรกรรมเป็นอย่างยิ่ง

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

จังหวัดฉะเชิงเทราไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่ากำเนิดขึ้นเมื่อใด แต่จากการสำรวจและขุดค้นทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีทำให้ทราบว่าเคยเป็นถิ่นที่อยู่ของมนุษย์โบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์เช่นเดียวกับแหล่งอารยธรรมโบราณในที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาอื่นๆ หลักฐานก่อนประวัติศาสตร์ของกลุ่มแม่น้ำบางปะกงคือ การขุดค้นพบโครงกระดูกและเครื่องประดับอายุ ๕,๐๐๐ ปี ณ แหล่งโบราณคดีโคกพนมดี อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งบริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตการปกครองของเมืองฉะเชิงเทรามาก่อน

สมัยประวัติศาสตร์

ในสมัยประวัติศาสตร์ ดินแดนในแถบตะวันออกของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาได้พัฒนาเป็นบ้านเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองร่วมสมัยอยู่ในสมัยทวารวดี โดยมีเมืองศรีมโหสถเป็นศูนย์กลางของอารยธรรมลุ่มน้ำบางปะกง จากหลักฐานที่ค้นพบสันนิษฐานได้ว่าพื้นที่เมืองศรีมโหสถมีภูมิสถานเปิดออกสู่ทะเลที่สามารถติดต่อค้าขาย ตลอดจนแลกเปลี่ยนสินค้า และวัฒนธรรมกับดินแดนโพ้นทะเล ในขณะเดียวกันก็เป็นเส้นทางนำสินค้าและวัฒนธรรมมายังดินแดนภายในแผ่นดินใหญ่ ซึ่งอยู่บริเวณที่ราบสูงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และที่ราบต่ำในกัมพูชา อันถือได้ว่าเป็นบ่อเกิดแห่งอารยธรรมสมัยโบราณของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากหลักฐานต่างๆ จึงเชื่อกันว่า เมืองฉะเชิงเทราเดิมตั้งอยู่บริเวณปากน้ำเจ้าโล้ ได้มีพัฒนาการมาตามลำดับทางประวัติศาสตร์ ดังต่อไปนี้

สมัยกรุงสุโขทัย

สันนิษฐานว่ามีชุมชนเกิดขึ้นในบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทราปัจจุบัน จากการขุดค้นพบ

ถนนหน้าเมืองฉะเชิงเทรา

โบราณสถานและโบราณวัตถุบริเวณใกล้เคียงกับเมืองฉะเชิงเทราในปัจจุบัน เช่น วัดสระมรกต ในสมัยนั้นอยู่บริเวณอำเภอโคกปีบ จังหวัดปราจีนบุรีในปัจจุบัน

สมัยอยุธยา

ในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้มีการจัดระเบียบการเรียกระดมพลในเวลาสงครามให้สะดวกขึ้น ในการนี้ให้ตั้งเมืองขึ้นเพิ่มขึ้นหลายเมือง จึงสันนิษฐานว่า เมืองฉะเชิงเทรานั้นจะก่อตั้งขึ้นในช่วงเวลานี้เช่น

เดียวกับอีกหลายเมืองทางตอนใต้ของกรุงศรีอยุธยา ชื่อเมืองฉะเชิงเทราปรากฏอยู่ในพงศาวดารครั้งแรก ในรัชสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา ดังความตอนหนึ่งในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันห่มจันทรุมาศ (เจิม) ว่า ...ในขณะนั้นพระยาฉะแวกแต่งพลมาลาดตระเวนทั้งทางบก และทางเรือเป็นหลายครั้ง และเสียชาวจันทบูรชาวระยอง ชาวฉะเชิงเทรา ชาวนาเรียงไปแก่ข้าศึก ฉะแวก เป็นอันมาก... เมื่อ

ออฟฟิศโทรเลขเมืองฉะเชิงเทรา

พ.ศ. ๒๑๓๖ ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระองค์ได้กรีธาทัพไปตีเมืองตะแวก และมีเจ้าเมืองฉะเชิงเทราคือพระวิเศษ ได้ทำหน้าที่คุมกองเสบียงทางบก เพื่อที่จะส่งไปสนับสนุนกองทัพนับเป็นเกียรติประวัติของเมืองฉะเชิงเทราอย่างยิ่ง

ในสมัยอยุธยาตอนปลายเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๙ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ซึ่งขณะนั้นรั้งตำแหน่งพระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร ได้นำกำลังตีฝ่าวงล้อมของพม่าที่ล้อมกรุงศรีอยุธยาอยู่ มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก ผ่านเมืองนครนายก เมืองปราจีนบุรี และเมืองฉะเชิงเทรา ขณะที่กองทัพพม่าได้ส่งกำลังออกติดตามโดยกองทัพบกได้ยกมาตั้งอยู่ปากน้ำโจ้โล้ เมืองฉะเชิงเทรา กองทัพเรือพม่ายกกำลังเข้าสมทบได้ยกพลขึ้นที่ท่าข้าม ได้รับกันถึงสามครั้ง เมื่อทัพพม่าสู้ไม่ได้จึงแตกหนีกลับไป

จากนั้นกองทัพของพระยาวชิรปราการจึงเดินทัพมุ่งหน้าไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี ก่อนยกทัพกลับมายึดกรุงศรีอยุธยาคืนจากพม่าได้เป็นผลสำเร็จ

สมัยรัตนโกสินทร์

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ฉะเชิงเทรามีฐานะเป็นเมืองจัตวาขึ้นกับกรมพระกลาโหม

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ทรงเห็นภัยจากชาวตะวันตกจึงได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเมืองและป้อมค่ายขึ้นหลายแห่ง รวมทั้งที่เมืองฉะเชิงเทราด้วย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ และได้โปรดเกล้าฯ ให้ชุดคลองบางขนากเพื่อใช้เป็นเส้นทางขนยุทธสัมภาระในราชการสงคราม

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมืองฉะเชิงเทราได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย เริ่มตั้งแต่การสร้างทางรถไฟสายแปดริ้ว และเมื่อมีการจัดการปกครองในส่วนภูมิภาคเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล ฉะเชิงเทราจึงถือเป็น ๑ ใน ๔ หัวเมืองของมณฑลปราจีนโดยมีที่บัญชาการมณฑลอยู่ที่มณฑลปราจีน ต่อมาได้มีพระราชปรารภว่า เมืองฉะเชิงเทราเป็นเมืองที่มีราชการมากกว่าเมืองอื่น ทั้งมีทางรถไฟผ่าน สมควรย้ายที่ทำการมณฑลมาตั้งที่เมืองฉะเชิงเทราแทน ต่อมาหลังจากได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้มีการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทราได้รับเลือกให้เป็นที่ตั้งภาคมีเขตความรับผิดชอบ ๘ จังหวัด ก่อนจะมีการยกเลิกไป

กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน

ชาวจีน เข้ามาตั้งรกรากครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ในตอนแรกได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขตเมืองฉะเชิงเทรา และเมืองปราจีนบุรี ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ชาวจีนในเมืองฉะเชิงเทราได้ย้ายมาตั้งหลักแหล่งในเขตบ้านท่าเกวียนและบ้านเกาะขนุน เมืองพนมสารคาม เพราะเป็นแหล่งชุมชนทางการค้าและการคมนาคม โดยบ้านท่าเกวียนเป็นชุมทางเกวียนที่เดินทางมาจากบ้านท่าลาด ซึ่งนำสินค้าของป่ามาลงเรือ เพื่อไปยังเมืองฉะเชิงเทรา ต่อมาในยุคหลังๆ ได้มีการเคลื่อนย้ายเข้าไปยังหมู่บ้านต่างๆ ในเขตอำเภอพนมสารคาม

ชาวลาว ได้อพยพมาจากเวียงจันทน์เมื่อประมาณ ๒๐๐ ปีมาแล้ว ได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านเมืองกาย เมืองพนมสารคาม นอกจากนี้ยังตั้งถิ่นฐานที่คลองท่าไข่ เมืองฉะเชิงเทรา (อำเภอเมืองฉะเชิงเทราในปัจจุบัน) และเมืองสนามไชยเขตต์ (อำเภอสนามชัยเขตในปัจจุบัน) มีทั้งลาวพวน ลาวเวียง และลาวเมืองพลาน ที่เมืองสนามชัยเขตต์มีลาวเวียง ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านดอนท่านา ตำบลคูยาดหมี

ชาวมลายู ส่วนใหญ่เป็นชาวมลายูที่อพยพมามากกว่าถูกต้อนมาเป็นเชลย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๒ โปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งหลักแหล่งที่เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองปทุมธานี เมืองนนทบุรี บริเวณอื่นๆ เช่น ที่เมืองฉะเชิงเทรา ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ตำบลดอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และที่ตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง ซึ่งยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไว้จนถึงทุกวันนี้

ชาวเขมร อยู่ในเขตบ้านดงยาง และบ้านสระสองตอน ในเขตอำเภอพนมสารคาม ในอดีตเป็นชาวเขมรที่ถูกกวาดต้อนเข้ามาอยู่ในเมืองพนมสารคาม โดยให้สังกัดกรมกองตามระบบในสมัยนั้น ให้มีหน้าที่ทำงานให้แก่ทางราชการ นอกจากนี้ ยังมีชาวเขมรอยู่ที่บ้านแปลงยาว บ้านหัวสำโรง อำเภอลองยาว บ้านดงน้อย อำเภอราชสาส์น

หมู่บ้านน้ำตาสด

ศิลปวัฒนธรรม

งานประติมากรรม ในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ได้รับการยกย่องว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่ งานปูนปั้นประดับรอบอุโบสถ วัดสัมปทวนนอก ซึ่งสร้างขึ้นในปี ๒๔๗๙ แสดงให้เห็นถึงฝีมือของช่างที่ออกแบบได้สวยงามลงตัวและสมดุล ด้วยการประดับกระเบื้องสีซ้อฟ้า ใบระกา อุโบสถเป็นรูปมังกรจีน หน้าบันเป็นภาพและลวดลายไทยที่ประดับด้วยกระเบื้องสีเช่นกัน ใต้หน้าบันด้านหลังเป็นภาพปูนปั้นในตำนานจีนตอน พระถังซำจั๋งไปอัญเชิญพระไตรปิฎกจากประเทศอินเดีย ได้เซิงชายโดยรอบอุโบสถเป็นภาพปูนปั้นลงสีประวัติเมืองแปดริ้ว หรือฉะเชิงเทรา ตลอดจนวิถีชีวิตของผู้คนในอดีต และเรื่องราวในพุทธประวัติ กลางซุ้มเหนือหน้าต่างเป็นรูปปูนปั้นสิบสองนักษัตร เส้า และส่วนประกอบเป็นลวดลายหินอ่อน หน้าอุโบสถเป็นภาพนารายณ์ทรงสุบรรณประดับด้วยกระเบื้องสี และลวดลายประกอบงานประติมากรรมปูนปั้นรอบอุโบสถเป็นงานปั้นนูนสูง

สถาปัตยกรรม มีจิตรกรรมที่มีความเก่าแก่อายุประมาณ ๒๐๐ ปี ในอุโบสถหลังเก่าวัดโพธิ์รังษี หรือวัดเมืองกาย อำเภอพนมสารคาม ซึ่งกรมศิลปากรได้ทำการบูรณะแล้ว ด้านในเขียนภาพจิตรกรรมบนฝาผนัง ๔ ด้าน โดยส่วนบนของผนังทั้งสี่ด้านเขียนภาพพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์เรียงตลอดแนวนั้น ตอนล่างเล่าเรื่องราววิถีชีวิตของผู้คนในสมัยนั้น จากลักษณะของงานสันนิษฐานว่า น่าจะเป็นฝีมือช่างพื้นเมือง ที่วาดขึ้นหลังสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ด้วยในภาพจะมีรูปเรือกลไฟและตึกแบบตะวันตกอยู่เป็นจำนวนมาก หลายจุดอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างชำรุดไปไม่น้อย

หัตถกรรม งานสานไม้ไผ่ของชาวบ้านตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว เป็นเครื่องใช้ไม้สอยในการทำมาหากิน เช่น พ้อม เครื่องสีข้าวด้วยมือ สุ่มปลาอ อกระบุง อกระจาด ฯลฯ

หมวกกุ่มและ หรือกุ่มเล้ย อำเภอบางคล้า หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า หมวกเจ๊ก สานจากใบไผ่และใบตาล ทำกันมากในเขตตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า

งานสานทองเหลืองของครอบครัวธรรมประทีป ตำบลท่าไข่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เป็นการนำเส้นทองเหลืองมาสานเป็นภาชนะ เช่น อกระจาด ตะกร้า อกระบุง แจกัน เพื่อเป็นของที่ระลึกและของขวัญ

งานสานก้านมะพร้าวของชาวบ้านอำเภอลองยาว เป็นการนำก้านมะพร้าวมาสานเป็นตะกร้าขนาดต่าง ๆ เพื่อใช้สอย และจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม

งานประเพณี ประเพณีแห่หลวงพ่พุทธรโสธร จะจัดในวันขึ้น ๑๒ ค่ำเดือน ๑๒ ของทุกปี โดยในวันขึ้น ๑๒ ค่ำจะมีการอัญเชิญหลวงพ่พุทธรโสธรแห่ทางบก และในวันขึ้น ๑๔-๑๕ ค่ำ เป็นแห่ทางน้ำล่องไปตามลำน้ำบางปะกง เพื่อให้ประชาชนได้นมัสการองค์หลวงพ่พุทธรโสธร สำหรับในงานจะมีการละเล่นมหรสพ รวมถึงประเพณีแข่งเรือเรียว

งานสักการะพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) มีขึ้นในวันที่ ๕ กรกฎาคมของทุกปี บริเวณหน้าอนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร เพื่อเป็นรำลึกถึงคุณงามความดีของท่านในฐานะปราชญ์ทางภาษาไทย ผู้แต่งแบบเรียนภาษาไทยเล่มแรกด้วยเดิมท่านเป็นชาวเมืองแปดริ้ว ตำบลโสธร อำเภอมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ในวันงานจะมีการทำบุญ พิธีสักการะการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมต่างๆ

ประเพณีแข่งเรือยาว จัดงานในวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ และแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ของทุกปี ในช่วงงานประเพณีแห่หลวงพ่พุทธรโสธร บริเวณหน้าวัดโสธรวรารามวรวิหาร ในงานมีการแข่งเรือหลายประเภท ได้แก่ เรือยาวเล็ก เรือยาวใหญ่ รวมถึงเรือเร็วติดเครื่องยนต์ และเรือที่มีความเร็วสูง

ประเพณีแห่ธงตะขาบ เป็นวัฒนธรรมของชาวมัณเฑียรที่เข้าตั้งรกรากอยู่บริเวณวัดพิมพาวาส อำเภอบางปะกง ประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นในช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ เมษายนของทุกปี ในวันพิธีแห่ธงตะขาบ เมื่อถึงวัดชาวบ้านจะนำธงตะขาบไปผูกไว้กับต้นเส้าในศาลาวัดเพื่อทำพิธี แล้วจะนำธงตะขาบขึ้นไปชักไว้บนเส้าหางส์

ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง เป็นประเพณีถวายน้ำผึ้งแก่พระสงฆ์และสามเณรของชาวมัณเฑียรที่วัดพิมพาวาส อำเภอบางปะกง ในเดือน ๙ ของทุกปี ชาวบ้านจะนำน้ำผึ้งมาใส่บาตรและใส่น้ำตาลในจานที่วางคู่กับบาตร นอกจากนี้ ยังมีข้าวต้มมัดสำหรับจมน้ำผึ้งถวายพระไปด้วย

วัดพุทธโสธร

กิจกรรมล่องเรือรอบเกาะลัด

อุโมงค์จาก เป็นอุโมงค์ธรรมชาติเกิดจาก ความสมบูรณ์ของป่าจากที่ปกคลุมอยู่สองฝั่ง คลองเล็กๆ ในหมู่บ้าน ปลายต้นจากโค้งเข้าหา กันจนมองคล้ายหลังคา ให้บรรยากาศสงบ ร่มรื่น และมีเสน่ห์ใกล้ชิดธรรมชาติ ชวนให้ หลงใหล

แม้ไถ่จำนวนมากเกาะอยู่ตามต้นไม้ บนเกาะ ลัดยังมีตลาดนัดจำหน่ายผลผลิตจากชุมชน ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ พร้อมทั้งมีรีสอร์ท และโฮมสเตย์ไว้บริการนักท่องเที่ยว

กิจกรรมล่องเรือรอบเกาะลัดมีทุกวัน เสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๓๐- ๑๖.๓๐ นาฬิกา โดยมีเรือให้บริการอยู่ บริเวณตลาดน้ำบางคล้าที่ร้านอาหารแม่น้ำ รวมทั้งยังมีบริการเรือหางยาวแบบเช่าเหมา ลำอีกด้วย

ดูที่ อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่งชัยชนะ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

เกาะลัดเป็นเกาะกลางแม่น้ำบางปะกง ตำบลบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน จังหวัด ฉะเชิงเทรา เกาะแห่งนี้มีเกาะที่ยังมีสภาพ ธรรมชาติสมบูรณ์ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถ ล่องเรือรอบเกาะเพื่อชมธรรมชาติ วิถีชีวิต ผู้คน และศึกษาเรื่องราวของชุมชน ซึ่งเป็น ชุมชนเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม หรือจะตาม รอยประวัติศาสตร์อนุสรณ์สถานพระสถูป เจดีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ซึ่งสร้าง

ขึ้นเป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะที่มีต่อพม่าในการ ศึกที่บริเวณปากน้ำโลโจเมื่อคราวกอบกู้ เอกราชหลังเสียกรุงครั้งที่ ๒ และเยี่ยมชม วัดโพธิ์บางคล้าซึ่งเป็นวัดเก่าแก่สร้างใน สมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ราว พ.ศ. ๒๒๑๐-๒๓๑๕ ปัจจุบันมีวิหารเก่าเหลืออยู่ หลังหนึ่ง รูปทรงจัตุรมุข ภายในประดิษฐาน พระพุทธรูปปางไสยาสน์ นอกจากนี้ใน บริเวณวัดยังเป็นแหล่งอาศัยของค้างคาว

กิจกรรมล่องเรือลำน้ำบางปะกง ชมโลมา

กิจกรรมล่องเรือลำน้ำบางปะกง ชมโลมา ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จัดขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคมของทุกปี นักท่องเที่ยว สามารถชมโลมาได้ทั้งบริเวณปากน้ำบางปะกง เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวปลาโลมาจาก อ่าวไทยจะว่ายเข้ามากินปลาตุ๊กทะเลที่เข้ามา อาศัยอยู่ชุกชุม บริเวณปากน้ำ โลมาที่พบมี

ทั้งโลมาอิรวดีซึ่งพบมากที่สุด โลมาปากขวด โลมาหลังโหนด และโลมาหัวบาตรหลังเรียบ

โลมาอิรวดี

เป็นโลมาพันธุ์ที่พบมากที่สุดบริเวณ ปากน้ำบางปะกง เป็นสัตว์ในพระบรม- ราชินูปถัมภ์ และได้รับการจัดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองลำดับที่ ๑๓๘ คือ หามล่า หามค้า หามครอบครอง หรือห้ามเพาะพันธุ์ เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาต

ชื่อโลมาอิรวดีมาจากแหล่งที่พบครั้งแรก ในแม่น้ำอิรวดีสหภาพพม่า

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน
อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้ง
อยู่ในเขตพื้นที่รอยต่อ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย
จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระแก้ว
จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัด
ชลบุรี มีพื้นที่ ๑,๐๓๐ ตารางกิโลเมตร
(๖๔๓,๗๕๐ ไร่) มีอาณาเขตทิศเหนืออยู่ใน
ท้องที่อำเภอท่าตะเกียบและอำเภอสนม-
ชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอ
วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ทิศใต้อยู่ในท้องที่
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง และอำเภอ
แก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ทิศตะวันออก
อยู่ในท้องที่อำเภอวังน้ำเย็นและอำเภอ
วังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ทิศตะวันตกอยู่
ในท้องที่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
และอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนเป็นที่ราบลูกฟูก มีความ
ลาดชันปานกลาง มียอดเขาสูงสุดคือ เขา
ลิบห้าชั้น สูง ๘๐๒ เมตรจากระดับทะเล
ปานกลาง เป็นต้นกำเนิดของสายน้ำลำธาร
หลายสายที่ไหลลงสู่แม่น้ำสำคัญๆ ในพื้นที่
ภาคตะวันออก เช่น แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำ
ปราจีนบุรี และแม่น้ำวังโตนด ออกสู่ทะเลที่
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และแม่น้ำ
ประแสร์ ออกสู่ทะเลที่จังหวัดระยอง เป็นต้น
ด้วยภูมิศาสตร์สถานที่ตั้งของพื้นที่ ซึ่งได้
อิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านแล้ว ยังได้รับ
อิทธิพลจากทะเล ลักษณะของภูมิอากาศจึง
มีทั้งแบบสะวันนาทางตอนบนของพื้นที่ และ
แบบมรสุมเขตร้อนทางตอนล่างของพื้นที่
เป็นปัจจัยก่อให้เกิดความหลากหลายของ

สังคมพืชและสังคมสัตว์ในพื้นที่ค่อนข้างมาก
โดยเฉพาะสังคมพืชมีการกระจายของพรรณ-
พืชจาก ๒ ภูมิภาคคือ ภูมิภาคอินโดจีน
(Indo-China) และภูมิภาคอินโดมาลายา
(Indo-Malaya) สังคมพืชส่วนใหญ่เป็นป่า
ดงดิบแล้ง มีเพียงเล็กน้อยที่เป็นป่าดงดิบชื้น
ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และทุ่งหญ้ากับ
ไร่ร้าง ด้านสัตว์ป่า จากการสำรวจมีอยู่หลาย
ชนิด รวมถึงสัตว์ป่าหายาก เช่น ช้าง กระทิง
กวาง วัวแดง ชะนีมุกฎ จะเข้ น้จืด ตะกวด
หรือกิ้งก่ายักษ์ ฯลฯ

สถานที่ที่น่าสนใจในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนประกอบด้วยสถานีวิจัย
สัตว์ป่า ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่สำนักงานเขตฯ
สามารถดูผีเสื้อได้ในช่วงเดือนมิถุนายน-
เดือนกรกฎาคม นอกจากนี้ ยังมีน้ำตก
อ่างฤๅไน หรือน้ำตกบ่อทอง รวมทั้งน้ำตก
เขาตะกรับที่สวยงาม

ดูที่ น้ำตกอ่างฤๅไน
พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 39.736 E100° 57.223

เขาหินซ้อน

เขาหินซ้อน ตำบลหินซ้อน อำเภอพนม-
สารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ริมทางหลวง
หมายเลข ๓๐๔ บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๕๓
เป็นเนินเล็กสูง ๕๐ เมตร จากระดับทะเล
ปานกลาง มีก้อนหินน้อยใหญ่รูปร่างต่าง ๆ
เรียงรายอยู่ตามธรรมชาติ จัดเป็นแหล่งธรณี
สัณฐานที่มีภูมิประเทศแปลกตา ชาวบ้านจึง
เรียกว่า เขาหินซ้อน ลักษณะทางธรณีวิทยา
ของเขาหินซ้อนเป็นหินแกรนิตยุคไทรแอสซิก

(Triassic) อายุระหว่าง ๒๔๕-๒๑๐ ล้านปี
เนื้อหินมีผลึก ๒ ขนาด เกิดจากหินหนืด
(magma) ที่เปลือกโลกแทรกดันขึ้นมา และ
แข็งตัวเป็นหินได้ทั่วโลก เมื่อเกิดการผุพังอยู่
กับที่ เนื้อหินจะผุบริเวณผิวด้านนอกที่สัมผัส
อากาศ หรือน้ำก่อนที่จะผุต่อเนื่องเข้าสู่
เนื้อหินด้านใน ทำให้แตกเป็นกาบ โดยส่วน
ที่ผุแตกออกจะถูกชะล้างหลุดไปด้วยลมและ
ฝน คงเหลือแต่เนื้อในที่ยังไม่ผุ เป็นก้อนหิน

ค่อนข้างมนเหลือให้พบเห็นอยู่ทุกวันนี้

นอกจากนี้ บริเวณใกล้เคียงกันยังเป็นที่ตั้ง
ของสวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้าและ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมา
จากพระราชดำริ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 45.630 E101° 30.974

เขื่อนทดน้ำบางปะกง

เขื่อนทดน้ำบางปะกง ตำบลบางแก้ว อำเภอมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขื่อนที่สร้างกันแม่น้ำบางปะกงเพื่อแก้ปัญหาน้ำเค็มในฤดูแล้ง ซึ่งน้ำทะเลหนุนสูงขึ้นไปจนถึงพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี ขณะเดียวกันในฤดูฝน ปริมาณน้ำจืดมากจนต้นน้ำเค็มไหลย้อนไปถึงปากแม่น้ำ เขื่อนทดน้ำบางปะกงจึงช่วยปรับระดับน้ำเค็มและน้ำจืดอยู่ในระดับที่พอเหมาะ อีกทั้งยังเป็นการ

พัฒนาแหล่งน้ำในบริเวณลุ่มน้ำบางปะกงให้มีน้ำเพียงพอสำหรับส่งให้พื้นที่เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน การอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรม ตลอดจนการป้องกันการรุกรานของน้ำเค็มในแม่น้ำบางปะกง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกอบด้วยเขื่อนปิดกั้นลำน้ำ ๒ แห่ง คือ เขื่อนหลัก เป็นเขื่อนแบบแบ่งโซน (Zone Type) ความยาว ๒,๕๐๐ เมตร ความสูง

๒๔ เมตร และเขื่อนปิดช่องเขาต่ำ เพื่อป้องกันการไหลของน้ำจากอ่างเก็บน้ำ เป็นเขื่อนดินแบบแบ่งโซน (Zone Type) ความยาว ๑,๖๐๐ เมตร ความสูง ๗ เมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขาวงเวียน เขื่อนทดน้ำบางปะกงเป็นเขื่อนที่มีความสวยงาม เหมาะสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 42.394 E101° 08.215

งานเทศกาลกลางเดือนห้า

งานเทศกาลกลางเดือนห้า ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดขึ้นบริเวณหน้าวัดโสธรวรารามวรวิหาร ในวันขึ้น ๑๔-๑๕ ค่ำ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ ซึ่งตรงกับวันที่อาราธนาพระพุทธโสธรขึ้นจากแม่น้ำมาประดิษฐาน ณ พระอุโบสถ งานสมโภชกำหนดให้มีขึ้น ๓ วัน ๓ คืน เพื่อเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนเข้าบำเพ็ญกุศล และเที่ยวชมวัดได้ถึงเที่ยงคืน นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ภายในงาน อาทิ การแสดงบนเวทีสืบสานประเพณีไทย การแข่งขัน

การละเล่นพื้นบ้าน ชิมอาหารพื้นเมือง และเลือกซื้อของดีเมืองแปดริ้ว

ดูที่ วัดโสธรวรารามวรวิหาร/
งานนมัสการพระพุทธโสธรและ
งานกาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา/
งานเทศกาลตรุษจีน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 40.872 E100° 34.463

งานเทศกาลตรุษจีน (งานนมัสการพระพุทธโสธร)

งานเทศกาลตรุษจีน (งานนมัสการพระพุทธโสธร) ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดขึ้นบริเวณสวนมรุพงษ์ เลียบริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง ในวันขึ้น ๑ ค่ำ ถึงวันขึ้น ๕ ค่ำ ตามปฏิทินจันทรคติของจีน ซึ่งถือเป็นวันขึ้นปีใหม่

ของชาวจีน งานเทศกาลตรุษจีนจัดโดยสมาคมชาวจีนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ภายในงานเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นมัสการและสักการะพระพุทธโสธร มีการแสดงบนเวทีเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมจีน และการออกร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองต่างๆ

ดูที่ วัดโสธรวรารามวรวิหาร/
งานนมัสการพระพุทธโสธรและ
งานกาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา/
งานเทศกาลกลางเดือนห้า

งานนมัสการพระพุทธโสธร และงานกาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา

งานนมัสการพระพุทธโสธรและงานกาชาด
ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดขึ้นบริเวณสนามหน้า
ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา ในวันขึ้น ๑๒ ค่ำ
และ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี เป็นงานบุญ
ประจำปีครั้งใหญ่ของชาวเมืองฉะเชิงเทรา
ในงานมีพิธีแห่พระพุทธโสธรไปตามแม่น้ำ
บางปะกงเพื่อให้ประชาชนตามที่ได้ต่าง ๆ ได้

สักการะ เริ่มตั้งแต่วันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒
ชาวเมืองจะทำพิธีอัญเชิญพระพุทธโสธรขึ้น
ประดิษฐานบนรถที่ประดับประดาด้วยดอกไม้
แห่ไปรอบ ๆ เมือง มีการตั้งโต๊ะหมู่บูชา
เพื่อเคารพสักการะตามเส้นทางที่ขบวนแห่
เคลื่อนผ่าน ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำจึงทำพิธีอัญเชิญ
พระพุทธโสธรลงเรือกระแชงใหญ่ ประดับธง
ทิวด้วยสีลั่นสวยงาม แห่แทนไปตามแม่น้ำ
บางปะกงเพื่อให้ชาวบ้านที่อยู่ริมน้ำได้กราบ
ไหว้สักการบูชาอย่างทั่วถึงเพื่อความเป็น
สิริมงคล นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการบวงสรวง
สถานที่สำคัญของเมืองแปดริ้ว ๔ แห่ง คือ
วัดพระพุทธโสธร ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง
พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
และพระอนุสาวรีย์กรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์

กิจกรรมภายในงานมีการแสดงมหรสพ
การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP การแข่งขัน
กีฬาทางน้ำ การออกร้านกาชาด การแสดง
นิทรรศการ และการแสดงบนเวที

การจัดงานนมัสการพระพุทธโสธรประจำปี จัดขึ้นปีละ ๓ ครั้ง คือ

๑. งานเทศกาลกลางเดือนห้า วันขึ้น ๑๔
ค่ำ ถึงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ เป็นวันอาราธนา
พระพุทธโสธรขึ้นจากแม่น้ำมาประดิษฐาน
ณ พระอุโบสถวัดโสธรวรารามวรวิหาร และ
จัดงานตลอด ๓ วัน ๓ คืน

๒. งานนมัสการพระพุทธโสธรและงาน
กาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา วันขึ้น ๑๒ ค่ำ ถึงวัน
แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ นับเป็นวันประกอบพิธี
เจริญพระพุทธมนต์ และปลุกเสกพระเครื่อง
และเครื่องรางของขลังของพระพุทธโสธร
และวันรุ่งขึ้นจัดให้มีขบวนแห่ทั้งทางน้ำและ
ทางบกเช่นเดียวกัน โดยจัดงานตลอด ๕ วัน
๕ คืน

๓. เทศกาลตรุษจีน เริ่มตั้งแต่ขีวอด
ขีวหี ขีวชา ขีวสี ขีวโหว รวมเป็นเวลา
๕ วัน ๕ คืน

ดูที่

วัดโสธรวรารามวรวิหาร/
งานเทศกาลกลางเดือนห้า/
งานเทศกาลตรุษจีน

งานลอยกระทง ย้อนเวลาวิถีไทยเมืองแปดริ้ว

งานลอยกระทง ย้อนเวลาวิถีไทย เมืองแปดริ้ว ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดขึ้นบริเวณ สวนมรุพงษ์ ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ โดยทางเทศบาลเมือง ฉะเชิงเทราได้จัดงานแบบย้อนยุคเพื่ออนุรักษ์ ประเพณีไทยที่ทรงคุณค่า มีการแสดงศิลป- วัฒนธรรมบนเวที การประกวดนางนพมาศ และการประกวดกระทงใหญ่ ประเภทสวยงาม และอนุรักษ์ธรรมชาติ พร้อมการแสดงรื่นเริง ต่างๆ ตลอด ๓ วัน ๓ คืน

งานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว

ฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูก มะม่วงมากที่สุดของประเทศ มีพื้นที่ ๑๓๗.๖ ตารางกิโลเมตร (๘๖,๐๐๐ ไร่) อำเภอ บางคล้า เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมะม่วงมาก ที่สุด รองลงมาคือ อำเภอแปลงยาว สายพันธุ์ ที่ได้รับความนิยมคือ มะม่วงแรด เขียวเสวย น้ำดอกไม้ เจ้าคุณทิพย์ และทองดำ เป็นต้น เกษตรกรได้รับการอบรมและแนะนำการ พัฒนาผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้เป็น ของดีเมืองแปดริ้ว

งานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดในเดือนเมษายนของ ทุกปี เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนได้จำหน่าย

ผลผลิตทางการเกษตร และกระตุ้นให้ เกษตรกรพัฒนาคุณภาพมะม่วงให้ดียิ่งขึ้น ภายในงานมีการประกวดผลิตผลการเกษตร หลากหลาย เช่น การประกวดผลไม้ต่างๆ

และการประกวดตำส้มตำมะม่วง นอกจากนี้ ยังมีผลไม้ ดอกไม้ และสินค้าที่เป็นของดี เมืองแปดริ้วระดับส่งออกต่างประเทศให้ ผู้ร่วมงานได้เลือกซื้อในราคาย่อมเยา

งานสงกรานต์ สงกรานต์แปดริ้ว

งานสงกรานต์ สงกรานต์แปดริ้ว ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดขึ้นบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ เมษายน ของทุกปี ในวันที่ ๑๒ เมษายนจะมีพิธีแห่

พระพุทธรูป ขบวนแห่ทางสงกรานต์ และ ขบวนแห่จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในวันที่ ๑๓ เมษายน มีงานตักบาตรทำบุญตามประเพณีดั้งเดิม รวมทั้งพิธีสงฆ์พระรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ เล่นน้ำสงกรานต์ การแสดง

บนเวที และการแสดงวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นตลอดวัน เช่น การแข่งขันตะกร้อลอดบ่วง ลีเก และมวยไทย

เจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ

เจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา (หน่วยกู้ภัยฉะเชิงเทรา) เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองแปดริ้วที่มีผู้เคารพนับถือกันมาก องค์เจ้าแม่กวนอิมมีลักษณะเป็นรูปหล่อยืนปางถือคัมภีร์ สูง ๑๑๙ เซนติเมตร น้ำหนัก ๔๐ กิโลกรัม ทำจากดินเผาเคลือบสีเหลือง

กล่าวกันว่า เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีผู้พบเจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำมาติดฝั่งแม่น้ำบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง ชาวบ้านจึงอัญเชิญมาประดิษฐานยังสมาคมสงเคราะห์การกุศล ปัจจุบันมีผู้คนจากทั่วทุกสารทิศเดินทางมากราบไหว้และขอพรอย่างสม่ำเสมอ

เจ้าแม่กวนอิม หรือพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ หรือที่ชาวจีนเรียก กวนซิมผู้สักร เป็นพระโพธิสัตว์ที่มีพระเมตตากรุณามาก พระองค์หนึ่ง ในพระไตรปิฎกนิคายจันมหายาน ได้จารึกบทบาทสำคัญของพระองค์ที่มีต่อพระพุทธศาสนาเป็นอันมากกว่า พระองค์ได้ทรงตั้งปณิธานไว้ที่จะไม่ขอเสด็จเข้าสู่นิพพาน หากยังโปรดสัตว์ในไตรภพไม่หมด

เจ้าแม่กวนอิม หรือพระโพธิสัตว์ มีผู้ศรัทธาเลื่อมใสทั้งชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนทั่วโลก

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 14.552 E101° 05.071

ตลาดน้ำบางคล้า

ตลาดน้ำบางคล้า ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ริมน้ำบางปะกง หน้าที่ว่าการอำเภอบางคล้า เทศบาลตำบลบางคล้า จัดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ นำโดยนายศุภชัย วีระสมบัติ นายกเทศมนตรีในสมัยนั้น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของท้องถิ่น มีการตั้งร้านค้าบนโป๊ะเทียบเรือและสะพานปรับระดับบริเวณท่าเรือหน้าเทศบาล ซึ่งเป็นที่จอดเรือและจำหน่ายสินค้าพื้นบ้าน อาหารพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์เกษตร สินค้า OTOP นอกจากนี้ทัศนียภาพริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงบริเวณตลาดน้ำบางคล้ายังสวยงามเป็นธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งอาศัย

ของสัตว์ต่างๆ และพืชพรรณหลากหลายชนิด รวมทั้งได้สัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้านริมฝั่งแม่น้ำที่มีอาชีพทำประมงขนาดเล็ก และมีวิถีชีวิตริมน้ำแบบดั้งเดิม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 43.438 E101° 12.289

ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี

ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นตลาดน้ำเก่าแก่อายุกว่าหนึ่งร้อยปี ซึ่งชาวเมืองแปดริ้วทั้งชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายจีนต่างใช้เป็นแหล่งทำมาหากิน และใช้เป็นเส้นทางคมนาคมในการติดต่อค้าขาย และทำการค้า นับเป็นตลาดน้ำที่สำคัญและทรงคุณค่าอีกแห่งหนึ่งของเมืองแปดริ้ว

ลักษณะเด่นของตลาดบ้านใหม่ฯ คือการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและอาคารบ้านเรือน ซึ่งเป็นเรือนแถวไม้โบราณสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ไว้ได้เป็นอย่างดี อันแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวเมืองแปดริ้วที่ผูกพันอยู่กับ

แม่น้ำบางปะกง ในตลาดจำหน่ายข้าวปลาอาหารทั้งคาวและหวาน ตลอดจนสินค้าพื้นเมือง และของฝากต่างๆ นอกจากนี้ยังสามารถล่องเรือชมสิ่งน่าสนใจบริเวณใกล้เคียงตลาด อาทิ วิถีชีวิตริมน้ำบางปะกง นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวัดสำคัญๆ ของจังหวัด ได้แก่ วัดโสธรวรารามวรวิหาร วัดจีนประชาสโมสร และวัดอุภัยภาติการาม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 41.902 E101° 05.506

ตลาดโบราณนครเนื่องเขต

คลองนครเนื่องเขตเป็นคลองที่ขุดขึ้นตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙ แล้วเสร็จในปี ๒๔๒๑ (รวม ๓ ปี) เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมทางน้ำให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ ช่วยย่นระยะทางและเวลาการเดินทางค้าขายระหว่างกรุงเทพฯ และฉะเชิงเทรา

คลองนครเนื่องเขตมีความยาว ๒๑.๒๒ กิโลเมตร (๕๓๐ เส้น ๑๐ วา) กว้าง ๑๒ เมตร (๖ วา) ลึก ๒ เมตร (๔ ศอก) ลำคลองเริ่มต้นจากศาลากลางคลองแสนแสบ เขตหนองจอกในปัจจุบันไปถึงปลายคลองท่าไช้ แขวงเมืองฉะเชิงเทรา มีลำคลองตัดแยกออกไปอีก ๔ สาย ได้แก่ คลองแสนแสบ กรุงเทพฯ ไปอำเภอบางน้ำเปรี้ยวถึงอำเภองครักษ์ จังหวัดปทุมธานี ไปตลาดคลองสวน ๑๐๐ ปี ถึงคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ และไปคลองนครเนื่องเขตเอง

เนื่องเขตซึ่งมีแนวคิดที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำแห่งนี้ และส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว จึงได้มีการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือน และสถาปัตยกรรมเก่าแก่ รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้คนริมน้ำ ตลอดจนบรรยากาศของร้านรวงในตลาดแบบดั้งเดิมในตลาดมีการจำหน่ายอาหารพื้นบ้าน และของที่ระลึกต่างๆ ของชุมชน

บริเวณตลาดโบราณนครเนื่องเขตยังมีศาลเจ้าศักดิ์สิทธิ์ ๒ แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าไท่จื่อเอี้ยะ และศาลเจ้าปูนเถากง ที่มีผู้มาเคารพกราบไหว้อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสามารถล่องเรือเที่ยวชมวิถีชีวิตของผู้คนตำบลนครเนื่องเขต และชมพิพิธภัณฑ์คลองนครเนื่องเขตที่แสดงเรื่องราวประวัติและความเป็นมาของชุมชนชาวคลองนครเนื่องเขต

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 46.253 E100° 59.271

ตลาดโบราณนครเนื่องเขต ตำบลนครเนื่องเขต อำเภอมะขาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นตลาดเก่าแก่อายุกว่าร้อยปี สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๑ หลังจากขุดคลองนครเนื่องเขตแล้วเสร็จ โดยความร่วมมือของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีน ๔ ตระกูลที่มีบทบาทสำคัญในเขตนี้ ได้แก่ ชุนอนันต์-เนื่องเขต กำนันคนแรกของตำบลเนื่องเขต นายหมุย ชัยวัฒน์ นายมั่ว สายวานิชย์ และ

นายเจ็กเจิ่น หยกอุบล อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือจากผู้สนับสนุนหลายตระกูลที่อยู่ในพื้นที่ ในอดีตตลาดแห่งนี้เป็นเส้นทางค้าขายและเป็นจุดศูนย์กลางการค้าขายทางเรือที่สำคัญ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ตลาดสี่แยกท่าไช้

ตลาดโบราณนครเนื่องเขตได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้กลับมามีชีวิตชีวาทันทีอีกครั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยนายกเทศมนตรีตำบลนคร

น้ำตกอ่างฤๅไน

น้ำตกอ่างฤๅไน หรือน้ำตกบ่อทอง ตำบล คลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัด ฉะเชิงเทรา ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่าง- ฤๅไน ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาค ตะวันออก น้ำตกแห่งนี้ตั้งอยู่ท่ามกลางผืนป่า ที่อุดมสมบูรณ์ ตัวน้ำตกกำเนิดจากคลอง หมากรบนเขาอ่างฤๅไน สายน้ำตกไหลพุ่งจาก ช่องเขาลงมาตามรากไทรสวยงามตระการตา การเดินทางเข้าไปยังน้ำตกเขาฤๅไนต้องใช้ รถขับเคลื่อนสี่ล้อผ่านหน่วยพิทักษ์ป่าหลุม จังหวัดจนถึงหน่วยพิทักษ์ป่าบ่อทอง ระยะ ทาง ๑๔ กิโลเมตร ตลอดเส้นทางสามารถ พบเห็นสัตว์ป่าหลายชนิด โดยเฉพาะนกและ ไก่ฟ้า

ไก่ฟ้า

คนส่วนใหญ่รู้จักไก่ฟ้ามานานจากเรื่องที่ เล่าขานเป็นตำนานที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดี อาทิ ลิลิตพระลอ ซึ่งเป็นวรรณกรรมเก่าแก่ ที่ได้กล่าวถึงความสวยงามของไก่ฟ้า หรือที่ คนในสมัยโบราณรู้จักไก่ฟ้าในนาม นกเทวดา หรือนกชั้นสูง หรือนกศักดิ์สิทธิ์ที่อาศัย อยู่ในป่าเขา สามารถบินได้เหมือนนก แต่ด้วย รูปร่างที่เหมือนไก่ จึงเรียกกันตามลักษณะ ว่าไก่ฟ้า ในประเทศไทยพบจำนวน ๖ ตระกูล รวม ๑๔ ชนิด

ดูที่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน
พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 11.771 E101° 44.350

ปราสาททราย

ปราสาททราย เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสถานที่จัดแสดง ประติมากรรมจากทรายแห่งแรกและแห่งเดียว ในประเทศ มีประติมากรรมกว่า ๗๐ ชิ้น บน พื้นที่ ๓,๐๐๐ ตารางเมตร ภายในห้อง จัดแสดงแบ่งพื้นที่ออกเป็นโซนต่างๆ อาทิ โซนประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทย จัดแสดง

ประติมากรรมทรายประกอบแสง-เสียง เกี่ยวกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และ วรรณกรรมไทย เช่น พระอุโบสถวัดโสธรวรา รามวรวิหาร วัดพระแก้ว รวมถึงตัวละครต่างๆ เช่น กนิรี หนุมาน สุตสาคร พระอภัยมณี ผีเสื้อสมุทร สุนทรภู่ เป็นต้น

โซนแลนด์มาร์ค ออฟ เดอะ เวิลด์ จัดแสดงประติมากรรมทราย ซึ่งเป็นผลงาน ของนักปั้นจากนานาชาติ นำเสนอสถานที่ สำคัญที่มีชื่อเสียงจากทั่วทุกมุมโลก เช่น ประตูปารณเดนมาร์ก ประเทศเยอรมนี กังหันลม เนเธอร์แลนด์ ทหารองครักษ์อังกฤษ และ หอนาฬิกาบิกเบน สู่สานจินซี ประเทศจีน ฯลฯ นอกจากนี้บริเวณด้านนอกยังมีลาน จัดแสดงประติมากรรมทรายที่บอกเล่าเรื่อง

ศิลปะการปั้นทรายเริ่มต้นในปลาย ศตวรรษที่ ๒๐ เกิดจากการค้นพบลักษณะ พิเศษของทรายของช่างศิลป์ในยุคนั้น โดย พบว่า เมื่อไล่อาภาศออกจากทรายจนหมด ทรายจะมีความหนาแน่นจนสามารถปั้น หรือ แกะเป็นรูปต่างๆ ตามจินตนาการ โดยไม่ จำกัความละเอียด ขนาด และยังสามารถ รังสรรค์งานศิลป์จากทรายได้โดยใช้ระยะเวลา ไม่นาน ศิลปะจากทรายจึงเป็นที่นิยมใน วงกว้างของเหล่าศิลปินเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ราวต่างๆ ในปัจจุบัน อาทิ ตัวละครเอกใน ภาพยนตร์ชื่อดัง เทพเจ้าและรูปเคารพ เช่น พระพิฆเนศ พระโพธิสัตว์กวนอิม และไซอิ๋ว ตลอดจนวิถีชีวิตชาวบ้านบางปะกง
พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 40.939 E101° 03.986

ป้อมเมืองฉะเชิงเทรา

ป้อมเมืองฉะเชิงเทรา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ โดยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โปรดเกล้าฯ ให้กรมหลวงรักษารังสรรค์เป็นแม่กองสร้างป้อมและกำแพงนี้ เพื่อป้องกัน

ข้าศึกที่จะยกกองทัพมาตีกรุงเทพฯ

แนวกำแพงเมืองฉะเชิงเทราก่อด้วยอิฐถือปูน วางตัวในแนวทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก กว้าง ๒๕๐ เมตร ยาว ๕๒๕ เมตร ตัวกำแพงหนา ๑ เมตร สูง ๓ เมตร ด้านหลังมีคูน้ำ บนกำแพงมีปืนใหญ่จำนวน ๕ กระบอก

เมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๑ พวกกบฏอั้งยี่ (พวกคนจีนที่ค้าฝิ่นและปล้นเรือสินค้าในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓) ได้สังหารพระยาวิเศษฤๅชัย เจ้าเมืองฉะเชิงเทราในขณะนั้น แล้วยึดป้อมและกำแพงนี้เป็นที่ตั้งในการต่อสู้ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ จึงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาคลัง (ภายหลังได้รับตำแหน่งเป็นสมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์) ยกพลไปปราบ ทำให้พวกอั้งยี่ตายไปมากกว่า ๓,๐๐๐ คน เหตุการณ์จึงสงบลง

ขนาดแตกต่างกัน ความยาวของกระบอกปืนใหญ่มีตั้งแต่ ๒๒๔-๓๒๕ เซนติเมตร และปากกระบอกกว้าง ๑๐-๑๘ เซนติเมตร ปัจจุบันป้อมเมืองฉะเชิงเทราได้รับการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนและชมทิวทัศน์แม่น้ำบางปะกง ส่วนด้านหลังกำแพงเป็นที่ประดิษฐานศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 40.965 E101° 04.366

พิพิธภัณฑ์ภูมิพลอดุลยเดชชมหาราช

พิพิธภัณฑ์ภูมิพลอดุลยเดชชมหาราช อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดเก็บโบราณวัตถุและสิ่งของเครื่องใช้โบราณภายในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามดำริของท่านเจ้าคุณพระพรหมคุณาภรณ์ (ดร.เจียม กุลละวณิช) ผู้ก่อตั้งโรงเรียนพุทธโสธร ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดโสธรวรารามวรวิหาร เจ้าคณะจังหวัดฉะเชิงเทรา จัดตั้งขึ้นเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ เสร็จสมบูรณ์

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ (๕ ปี) เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดอาคารอนุสรณ์ หอสมุด หอพิพิธภัณฑ์ พร้อมกับทรงวางศิลาฤกษ์ พระอุโบสถวัดโสธรวรารามวรวิหารหลังใหม่

ภายในมีห้องจัดแสดงแบ่งเป็น ๓ ห้อง ห้องที่หนึ่ง จัดแสดงพระพุทธรูปและโบราณวัตถุต่างๆ โบราณวัตถุที่สำคัญ คือ พระพุทธโสธรจำลอง เป็นพระพุทธรูปไม้แกะสลัก

เลียนแบบพระพุทธรูปองค์จริง รวมไปถึงพระพุทธรูปต่างๆ หลากยุคหลายสมัยที่มีความงดงาม นอกจากนี้ ยังแสดงสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องถ้วยชามเบญจรงค์ และเครื่องทองเหลือง ห้องที่สอง จัดแสดงเรื่องภูมิปัญญาไทย เช่น ตำรายา คัมภีร์โบราณ สมุดไทย สมุนไพรรักษาโรค เครื่องบดยา รวมไปถึงเครื่องมือการเกษตรและเครื่องใช้ในบ้าน ห้องที่สาม จัดแสดงเรื่องชนชาติไทย ห้องนี้เปรียบเสมือนอนุสรณ์ของการเปิดพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ มีการจัดแสดงเก้าอี้ที่เคยใช้

รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ
ครั้งเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดพิพิธภัณฑ์
รวมไปถึงประวัติของพระพรหมคุณาภรณ์
อีกด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 40.545 E101° 03.863

ผู้นำคนสำคัญในการดูแลพิพิธภัณฑ์ภูมิพลอดุลยเดชมหาวิทยาลัยคือ อาจารย์นันตา ผลบุญ ซึ่งเล็งเห็น
คุณค่าของพิพิธภัณฑ์ฯ จึงได้ฟื้นฟูพิพิธภัณฑ์ฯ ให้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะในกลุ่ม
เด็กนักเรียนโรงเรียนพุทธโสธร กล่าวคือ ได้มีการตั้งชุมชนยุวมัคคุเทศก์ขึ้นมา โดยให้เด็กนักเรียน
ได้ฝึกการนำชมพิพิธภัณฑ์ ทำให้เกิดการบูรณาการทางความรู้ ทั้งเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
และประวัติศาสตร์จากพิพิธภัณฑ์แห่งนี้

มินิมูราห์ฟาร์ม

มินิมูราห์ฟาร์ม บ้านโพธิ์ ตำบลลิบเอ็ด-
ศอก จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสถานที่เลี้ยง
ควายนมสายพันธุ์มูราห์แห่งแรกของประเทศ
ในรูปแบบฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ (Organic
Farm) ทุกขั้นตอนการผลิต ทำให้น้ำนมที่
ผลิตมีคุณภาพตามมาตรฐาน นมอินทรีย์สากล
(Organic Milk) และได้มาตรฐานน้ำนม
อินทรีย์ของกรมปศุสัตว์คือ เป็นฟาร์มที่
ปลอดจากสารเคมีตกค้าง ไม่มีการใช้ยาฆ่า
แมลง ยาปฏิชีวนะและฮอร์โมน นมที่ได้จึง
ปลอดจากสารเคมี และมีคุณค่าทางอาหาร
สูงกว่าน้ำนมที่ได้จากสัตว์ที่เลี้ยงในระบบ
ปกติ จากการวิจัยพบว่าน้ำนมควายมูราห์มี
กรดไขมันและแร่ธาตุอาหารต่างๆ มากกว่า

นมโคทั่วไป ต่อมแล้วมีประโยชน์ต่อสุขภาพ
ช่วยในเรื่องความจำ ลดคอเลสเตอรอลในเลือด
และลดอาการแพ้ต่างๆ

นอกจากนี้ มูราห์ฟาร์มยังมีผลิตภัณฑ์
แปรรูปจากนมจำหน่าย เช่น เนยสด น้ำมันก๊ี้
นม สบู่ นม ชีสมอซซาเรลลา (Mozzarella)
ชีสรีคอตตา (Ricotta) โยเกิร์ต เป็นต้น รวมทั้ง
มีร้านอาหารไว้คอยบริการ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 37.139 E101° 19.109

มูราห์ (Murrah) เป็นควายนมที่นิยมเลี้ยง
กันมากในแถบทวีปยุโรป เช่น อิตาลี บัลแกเรีย
และอเมริกาใต้ เพราะเป็นสายพันธุ์ที่ให้น้ำ
นมดีและมีคุณภาพสูงในบรรดาควายแม่น้ำ
(Riverine Buffalo) ทั้งหมด ลักษณะทาง
กายภาพ มีลำตัวสีดำ หน้าผากนูน เขาสั้นและ
ม้วนงอ มีอุปนิสัยรักความสะอาด ชอบแช่ใน
น้ำที่สะอาดและมีการไหลเวียนของน้ำอยู่ตลอด
ควายมูราห์เป็นสัตว์อารมณ์ดีและชอบหยอก
ล้อกัน เมื่อโตเต็มที่ตัวผู้จะมีน้ำหนักโดยเฉลี่ย
๕๕๐ กิโลกรัม ตัวเมียเฉลี่ย ๔๕๐ กิโลกรัม
แรกเกิดมีน้ำหนักเฉลี่ย ๓๐-๓๕ กิโลกรัม
เมื่อโตเต็มวัยสามารถผลิตน้ำนมได้ ๑,๓๐๐-
๒,๓๐๐ ลิตร ต่อ ๑ รอบ และให้นมได้นาน
ถึง ๘-๑๐ เดือน

วนเกษตร ศูนย์ศึกษาพัฒนาการสังคัมหมู่บ้าน หรือบ้านสานติธรรม

วนเกษตร ศูนย์ศึกษาพัฒนาการสังคัมหมู่บ้าน (บ้านสานติธรรม) ตำบลลาดกระทิง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภายใต้การบริหารของนายวิบูลย์ เข็มเฉลิม ผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. ๒๕๕๒ จาก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วนเกษตรฯ มีพื้นที่ ๑๖,๐๐๐ ตารางเมตร (๑๐ ไร่) ร่มรื่นไปด้วยพรรณไม้ประเภทต่างๆ รวมถึงพืชสมุนไพรกว่า ๘๐๐ ชนิด นับแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรธรรมชาติและเศรษฐกิจพอเพียงของท้องถิ่นที่นอกจากจะให้ความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ชนิดต่างๆ แล้ว ภายในศูนย์ยังจัดเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการประชุม สัมมนา และจัดค่ายเยาวชนแก่ผู้สนใจ เรื่องการเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง และการจัดการทรัพยากร รวมทั้งมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ใช้เก็บและจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ วัตถุโบราณ ของใช้ในอดีตนานาชนิด ยังข้าวจำลอง และอุปกรณ์นวดข้าว สีข้าว ฯลฯ

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

เป็นการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เห็นสมควรยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่ผู้ทรงภูมิปัญญาด้านการเกษตรในสาขาต่างๆ ซึ่งเป็นผู้มีคุณความดี มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ สมควรเป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ให้ได้รับการดูแลด้านสวัสดิการและสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถสู่สังคม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 37.599 E101° 25.787

วัดเขาดิน หรือวัดปฎฐวีปพพตาราม

วัดเขาดิน หรือวัดปฎฐวีปพพตาราม ตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนยอดเขาดิน ซึ่งเป็นเขาเตี้ยๆ และเป็นเขาลูกเดียวในอำเภอบางปะกง มีสภาพธรรมชาติสวยงาม ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙

สิ่งสำคัญในวัดคือ พระมหาธาตุเจดีย์ ที่ประดิษฐานบนยอดเขา ซึ่งพุทธศาสนิกชนร่วมกันสร้างน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ พระมหาธาตุเจดีย์ มีฐานกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๒๗ เมตร สูง ๓๙ เมตร เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทรงระฆังคว่ำเป็นอาคาร ๓ ชั้น สำหรับใช้ประโยชน์ต่างๆ และได้รับพระราชทานนามว่า “พระมหาธาตุเจดีย์เฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา” เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ นอกจากนั้น สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ได้ขึ้นทะเบียนจัดเป็นสำนักงานปฏิบัติธรรม เจริญวิปัสสนากรรมฐานประจำอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อปี ๒๕๔๖ ด้วย

ยังมีสิ่งที่น่าสนใจในวัดเขาดินอีกคือ มณฑปทรงสี่เหลี่ยม ประดิษฐานรอยพระพุทธรูป และมีถ้ำขนาดเล็ก ภายในประดิษฐานพระเทพประทานพร

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 31.924 E101° 01.134

วัดจีนประชาสโมสร (วัดเล่งฮกยี่)

จุดที่น่าสนใจคือ วิหารของพระคุณเจ้า จงฉือ อดีตเจ้าอาวาส ตรงกลางวิหารด้านล่าง ประดิษฐาน พระสำเร็จ นอกจากนี้ ยังได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์บริเวณด้านข้างวิหาร เพื่ออัญเชิญเจ้าแม่กวนอิมมาประดิษฐานไว้ทางฝั่งขวา มีพระที่ตั้งอ้วงโพธิสัตว์ประดิษฐานอยู่ทางฝั่งซ้ายของวิหาร เพื่อเป็นที่สักการบูชาของคนทั่วไป

วัดจีนประชาสโมสร หรือวัดเล่งฮกยี่ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ถือเป็นวัดเก่าแก่ในพระพุทธศาสนานิกายมหายาน หลวงจีนชกเฮ็ง ศิษย์ของวัดมังกรกมลาวาส หรือวัดเล่งเน่ยยี่ในกรุงเทพฯ เป็นผู้ก่อตั้งวัดนี้ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔

วัดจีนประชาสโมสรเป็นพุทธภาวนาสถานเพียงแห่งเดียวในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ชาวไทยเชื้อสายจีนให้ความเลื่อมใสศรัทธา มาประกอบพิธีกรรมและบำเพ็ญกุศลต่างๆ ภายในวัดมีสิ่งน่าสนใจหลายอย่าง อาทิ เจดีย์แบบศิลปะจีนที่เรียกว่า ตะมัลลักษณะเป็นรูปหกเหลี่ยมลดหลั่นเรียงขึ้นไป ยอดเจดีย์เป็นหลังคาถักรุมม ผนังด้านนอกเป็นภาพเขียนสีสวยงาม ภายในวิหารมีรูปปั้นท้าวจตุโลกบาลขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ทั้งสองด้านของผนังวิหาร ด้านขวาเป็นรูปปั้นท้าวสุทรมหาราช (เวสสุวรรณ) ซึ่งเทพพิทักษ์ขาว พระหัตถ์ถือกระบี่ เป็นเจ้าแห่งผืน และมีท้าวอรรฐมหาราช เป็นเทพพิทักษ์แดง พระหัตถ์ถือพิณ ประจำทิศบูรพา เป็นเจ้าแห่งคนธรรพ์ ประทับอยู่ข้างๆ ส่วนด้านซ้ายเป็นรูปปั้น

ท้าววิรุฬหกมหาราช ซึ่งเป็นเทพที่มีผิวกายสีดำ พระหัตถ์ถือธรรมา เป็นเจ้าแห่งกุมภภัณฑ์ และมีท้าววิรูปักษ์มหาราช เป็นเทวรูปพิทักษ์สีเขียว พระหัตถ์ถือกระบี่จีน และงู ประจำทิศประจิม เป็นเจ้าแห่งนาศ ประทับอยู่เคียงกัน นอกจากนี้ยังมีพระศรีอริยเมตไตรย์และพระเวทธรรมโพธิสัตว์ แต่งกายในชุดนักรบ กับพระพุทธรูปจีนหล่อขึ้นจากกระดาดจำนวน ๓ องค์ ด้านข้างมีพระพุทธรูป ๑๘ องค์ ประดิษฐานอยู่รอบๆ

วัดจีนประชาสโมสร ยังเป็นที่ตั้งของสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งในปัจจุบันมีคนชราจำนวนไม่น้อยมาพักอาศัยอยู่ที่ศาสนสถานแห่งนี้

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 41.997 E101° 05.468

วัดแจ้ง

วัดแจ้ง ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นวัดที่มีอุโบสถงดงาม ศิลปะแบบไทยผสมจีน ช่างอุโบสถมีรูปปั้น

ยักษ์ วัดนี้ไม่ปรากฏว่าสร้างในปีใด ชาวบ้านเล่าต่อ ๆ กันมาว่า เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑

ทรงยกทัพไปตีเขมร ได้เดินทัพมาจนสว่างที่บริเวณนี้ จึงทรงสร้างวัดและขนานนามว่า วัดแจ้ง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 43.573 E101° 12.446

วัดพยัคฆอินทาราม (วัดเจดีย์)

วัดพยัคฆอินทาราม ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา หรือวัดเจดีย์ เป็นวัดเก่าแก่ที่มีความสำคัญ ต่อเมืองแปดริ้วทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เนื่องจากการค้นพบแผ่นเงิน จารึกข้อความตรงบริเวณรอยแตกที่คอเจดีย์ แผ่นเงินจารึกนี้ทำด้วยเนื้อเงินบริสุทธิ์ น้ำหนัก ๓ บาท ๒ สลึง (๕๓ กรัม) กว้างด้านหนึ่ง ๘ เซนติเมตร อีกด้านหนึ่ง ๗.๕๐ เซนติเมตร และยาว ๒๗.๕๐ เซนติเมตร มีข้อความจารึก ถึงประวัติของ นายช่าง และนายเสือ สองพี่น้อง ผู้มีความสำคัญต่อเมืองฉะเชิงเทรา จึงทำให้ ทราบว่าเจดีย์องค์นี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๖ โดยนายเสือ หรือพระเกรียงไกรกระบวนยุทธ ปลัดเมืองฉะเชิงเทราขณะนั้น และนางอินทร์ ภรรยา เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ส่วน วัดสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๔ และได้ชื่อว่า วัดพยัคฆอินทาราม ซึ่งสันนิษฐานว่ามาจาก นามผู้สร้างทั้งสอง แต่ชาวบ้านมักเรียกกัน สั้น ๆ ว่า วัดเจดีย์

เจดีย์ใหญ่วัดพยัคฆอินทารามได้รับการ ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๕ ลักษณะเป็นเจดีย์ ก่ออิฐถือปูนทรงระฆัง ฐานชั้นแรกเป็นฐานบัว ย่อมุมไม้สิบสองมีระเบียงแก้วเดี่ยวๆ ล้อมรอบ และบันไดทางขึ้นด้านทิศตะวันออก ฐานเจดีย์ ชั้นแรกเป็นฐานเขียงกลมสูง รองรับฐานบัว ๒ ชั้น ถัดขึ้นไปเป็นมาลัยเถา ๓ ชั้น รองรับ บัวปากระฆัง ๔ ชั้น องค์ระฆังกลมเล็ก ส่วนยอดมีบัลลังก์กลม และเสาดานรองรับ ปล้องไฉน ปลียอด และลูกแก้ว

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 42.260 E101° 06.371

วัดพระธาตุมหาชัย (วัดห้วยน้ำทรัพย์)

วัดพระธาตุมหาชัย ตำบลลาดกระโทง อำเภอสนาบชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่เดิมเชื่อกันว่าเป็นที่ตั้งของเมืองเก่าชื่อ วาโยนาคนคร มีเจ้าแสนคำฟ้าเป็นปฐมกษัตริย์ เมื่อครั้งที่วาโยนาคนครเจริญรุ่งเรืองมีพระอรหันต์รูปหนึ่งชื่อพระมหาวชิโรทัย และศิษย์สงฆ์บริวาร ๕๐๐ รูป เดินทางมาวาโยนาคนคร พร้อมกับนำพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาถวาย เจ้าแสนคำฟ้าจึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระเจดีย์สำหรับบรรจุพระบรมสารีริกธาตุขึ้นทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระราชวังพร้อมกับสร้างวัดขึ้น ณ ที่นั้นด้วย

วัดพระธาตุมหาชัยนอกจากจะเป็นวัดใหญ่ที่ประชาชนเลื่อมใสศรัทธาเข้ามานมัสการ

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ วัดพระธาตุมหาชัยได้มีการสร้างพระมหาเจดีย์ขึ้นใหม่ มีความสูง ๕๐ เมตร ฐานรอบพระเจดีย์กว้าง ๔๖ เมตร องค์พระเจดีย์กว้าง ๒๐ เมตร พร้อมกับการสร้างพระพุทธรูปปางประทานพรไว้ด้านหน้าวัด มีนามว่า หลวงพ่อใหญ่ นอกจากนั้น ยังได้สร้างอนุสาวรีย์เจ้าแสนคำฟ้า ผู้ครองวาโยนาคนคร ขึ้นเป็นอนุสรณ์แก่ชนรุ่นหลัง ตั้งตระหง่านอยู่ทางด้านหน้า ตรงทางเข้าวัดพระธาตุมหาชัย ใกล้กับที่ประดิษฐานหลวงพ่อกุญแจ

กันมาก หากบรรยากาศภายในวัดยังสงบร่มรื่นเป็นธรรมชาติ อันร่มรื่นโอบล้อมอยู่โดยรอบบริเวณวัด เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจอย่างยิ่ง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 34.115 E101° 25.640

วัดโพธิ์บางคล้า

วัดโพธิ์บางคล้า ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เพื่อเป็นอนุสรณ์ครั้งทรงยกทัพฝ่าวงล้อมพม่าออกมาเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ ๒ ในปี ๒๓๑๐ เส้นทางเดินทัพครั้งนั้น ผ่านแม่น้ำบางปะกงตรงเข้าสู่ปากแม่น้ำโจ้ได้ ผ่านเมืองพนัสนิคมเพื่อเข้าสู่เมืองจันทบุรี หลังจากตีพระองค์ปราบดาภิเษกเป็นสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีแล้ว ทรงรับสั่งให้ข้าราชการบริพารทั้งหลายสร้างเจดีย์และวัดขึ้นที่ปากน้ำโจ้ได้ และพระราชทานนามวัดแห่งนี้ว่า วัดโพธิ์ หรือวัดโพธิ์บางคล้า ปัจจุบันเจดีย์ได้ผุพังไปแล้ว คงเหลืออยู่แต่วัดเท่านั้น

ภายในวัดยังมีวิหารเก่าแก่ทรงจัตุรมุขก่ออิฐฉาบปูน หลังคาชำรุดเสียหายเล็กน้อย

หลวงพ่อโต วัดโพธิ์บางคล้า

เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลายถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชประดิษฐานอยู่ในวิหารเป็นพระพุทธรูปหล่อทองเหลือง มีลักษณะอ่อนช้อยสวยงาม ประดิษฐานอยู่บนแท่นปูนในพระอุโบสถบรรทมตะแคงขวา สิมพระเนตร พระหัตถ์ซ้ายทอดไปตามพระวรกาย พระหัตถ์ขวาดังรับพระเศียร

ส่วนหน้าบันชำรุดเสียหายมากเหลือเพียงด้านเดียว ประตูทางเข้าด้านหน้าเหลือเพียงกรอบประตูปูนปั้นลายวงรูปไข่ ตัวอาคารชำรุดทรุดโทรม ภายในประดิษฐานฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์ ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อโต สิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองแปดริ้ว

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 43.287 E101° 12.137

วัดเมือง (วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์)

วัดเมือง หรือวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ เมื่อครั้งที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างป้อมปืน และกำแพงเมืองเพื่อป้องกันข้าศึกทางทิศ ตะวันตก ซึ่งในขณะที่มีการก่อสร้างกำแพง เมืองและป้อมก็ได้มีการสร้างวัดขึ้นมาด้วย เนื่องจากวัดที่สร้างขึ้นนี้อยู่ใกล้เมือง ชาวบ้าน จึงเรียกว่า วัดเมือง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จ ประพาสจังหวัดฉะเชิงเทราเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้พระราชทานนามว่า วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ ซึ่งแปลว่า วัดที่สูงของพระเจ้าแผ่นดินทรงสร้าง

วัดเมืองมีโบราณสถานที่สำคัญ ๒ แห่ง ได้แก่ อุโบสถและวิหารเก่า อุโบสถมีลักษณะ ก่ออิฐถือปูน หลังคาเป็นเครื่องไม้มุงกระเบื้อง เป็นชั้นลดซ้อน ๒ ชั้น ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ส่วนหลังคาด้านข้างเป็นชั้นลดซ้อน ๓ ชั้น หน้าบันเป็นลายรูปปั้นรูปพรณพฤษภาลงรัก ปิดทองประดับกระจก เฉพาะหน้าบันมุขด้าน หน้าอุโบสถมีอักษรพระปรมาภิไธย จปร. ประดับอยู่ ส่วนวิหารมีพระปรางค์ ๔ องค์ เป็นปรางค์ย่อมุมไม้สิบสอง ตัวกำแพงแก้ว ก่ออิฐถือปูน มีประตูทางเข้า ๖ ด้าน

วัดสัมปทวนนอก

วัดสัมปทวนนอก ตำบลบางแก้ว อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙ เป็นวัดที่มีอุโบสถสวยงาม สร้างด้วยหินอ่อน ระเบียงอุโบสถมีลายปูนปั้นบอกเล่าเรื่องราวเมืองแปดริ้วในสมัยต่างๆ บนชายคาระเบียงแสดงภาพพระเวสสันดรชาดก อีกด้านหนึ่งแสดงภาพเล่าเรื่องวิถีชีวิตชาวเมืองแปดริ้วในอดีต วัดสัมปทวนจึงถือเป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเมืองแปดริ้วที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และหาชมได้ยาก

วัดสัมปทวน หรือวัดพริก (นอก) เดิมชาวบ้านเรียกว่า วัดสามพระทวน แต่เรียกเพี้ยนมาเป็นวัดสัมปทวน มีเรื่องเล่าว่า ที่วัดแห่งนี้มีพระพุทธรูป ๓ องค์แสดงปาฏิหาริย์ลอยโผล่พ้นน้ำขึ้นมา ชาวบ้านจึงช่วยกันอุ้มพระขึ้นจากน้ำ แต่ไม่สำเร็จ พระพุทธรูปจมน้ำกลับลงไป ชาวบ้านเรียกวัดนี้ว่า วัดสามพระทวน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 42.548 E101° 06.644

วัดโสธรวรารามวรวิหาร

วัดโสธรวรารามวรวิหาร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เดิมชื่อ วัดหงส์ สร้างขึ้นสมัยอยุธยาตอนปลาย ถือเป็นวัดสำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเมืองแปดริ้วเลื่อมใสศรัทธา คือ พระพุทธโสธร พระพุทธรูปปางขัดสมาธิเพชร ศิลปะล้านช้าง หน้าตักกว้าง ๕ ฟุต ๖ นิ้ว สูง ๖ ฟุต ๗ นิ้ว แต่เดิมเป็นพระพุทธรูปสำริด พุทธลักษณะงดงาม แต่ทางวัดได้นำปูนมาพอกเสริมหุ้มองค์ไว้เนื่องจากกลัวถูกขโมยดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน

ปัจจุบันพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถหลังใหม่ซึ่งสร้างขึ้นแทนอุโบสถหลังเก่าตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระอุโบสถมีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมศิลปะรัตนโกสินทร์ประยุกต์

สร้างด้วยหินอ่อน ขนาดกว้าง ๔๔.๕๐ เมตร ยาว ๑๒๓.๕๐ เมตร อาคารมีหลังคาประกอบเครื่องยอดเป็นมณฑป ต่อเชื่อมด้วยวิหารทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ด้านข้างต่อเชื่อมด้วยอาคารรูปทรงเดียวกับพระวิหาร เป็นอาคารจัตุรมุข นับเป็นพระอุโบสถที่มีขนาดใหญ่และงดงามมาก

วัดโสธรวรารามวรวิหารเป็นวัดที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธาจำนวนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในแต่ละปีจะมีผู้เดินทางมาสักการะอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะงานนมัสการพระพุทธโสธร ในงานเทศกาลกลางเดือนสิบสอง งานเทศกาลกลางเดือนห้า และงานเทศกาลตรุษจีน

ตำนานเล่าว่า มีพระพุทธรูป ๓ องค์ คือ หลวงพ่อวัดบ้านแหลม หลวงพ่อวัดเขาตะเครา และหลวงพ่อโสธร เป็นพระพุทธรูป ๓ พี่น้องลอยน้ำมาจากเมืองเหนือ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ปรากฏนามของพระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์มาก่อน ต่อมามีคนพบเห็น จึงได้ทำพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปองค์หนึ่งขึ้นมาประดิษฐานที่วัดเสათอน และถวายนามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า หลวงพ่อโสธร ซึ่งหมายถึงพี่น้องร่วมท้องเดียวกันกับพระพุทธรูปอีก ๒ องค์ รวมทั้งชื่อวัดก็ได้เรียกใหม่ว่า วัดโสธร ต่อมาได้เปลี่ยนมาเขียนเป็นโสธร ซึ่งแปลว่า สะอาด บริสุทธิ์ โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่า ใครเป็นผู้เปลี่ยนและเปลี่ยนตั้งแต่เมื่อใด

ดูที่ งานเทศกาลกลางเดือนห้า/
งานเทศกาลตรุษจีน/ งานนมัสการ
พระพุทธโสธรและงานกาชาดจังหวัด
ฉะเชิงเทรา

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 42.548 E101° 06.644

วัดอุภัยภาติการาม (วัดชำปอกง)

วัดอุภัยภาติการาม หรือวัดชำปอกง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๙ โดยเศรษฐีสองพ่อลูกชาวตลาดบ้านใหม่ล่าง คือ หลงจูอี (พ่อ) กับหลงจูแดง (ลูก) ซึ่งเป็นผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาต่อหลวงพ่อโตวัดพนัญเชิง หรือหลวงพ่อชำปอกง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างมาก จึงได้ให้ช่างปั้นจำลองหลวงพ่อโตวัดพนัญเชิงขึ้นเพื่อสักการบูชา และสร้างวิหารขึ้นเพื่อประดิษฐานพร้อมทั้งสร้างวัดขึ้น ต่อมาในปี ๒๔๕๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

เสด็จพระราชดำเนินมายังวิหารหลวงพ่อชำปอกง จึงพระราชทานนามให้แก่วัดแห่งนี้ว่า วัดอุภัยภาติการาม

หลวงพ่อชำปอกง หรือพระพุทธรูปไตรรัตน์นายก ถือเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองแปดริ้วที่ชาวไทยเชื้อสายจีนทั่วประเทศต่างให้ความเลื่อมใสศรัทธาเดินทางมานมัสการขอพรอยู่เป็นประจำ ด้วยมีความเชื่อว่าจะนำโชคลาภความสำเร็จมาสู่ตน และกิจการค้าขายเจริญรุ่งเรือง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 41.742 E101° 05.334

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ใกล้ป้อมเมืองฉะเชิงเทรา ถนนมรุพงษ์ เป็นอาคารสถาปัตยกรรมไทยทรงจัตุรมุข หลังคาส่วนบนเป็นยอดปราสาท ภายในประดิษฐานเสาหลักเมือง ๒ เสา เสาหนึ่ง

เป็นเสาหลักเมืองเก่าสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ อีกเสาหนึ่งเป็นเสาหลักเมืองปัจจุบันสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

ระหว่าง พ.ศ. ๒๓๗๖-๒๓๙๐ ได้เกิดสงครามระหว่างไทยกับญวน เมืองฉะเชิงเทรา จึงเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายที่ว่าการเมืองฉะเชิงเทราจากปากแม่น้ำโจ้โลมาที่บ้านท่าไข่ ซึ่งอยู่คนละฝั่งแม่น้ำ และให้สร้างป้อมกำแพงเมืองขึ้น พร้อมทั้งมีการสร้างเสาหลักเมืองขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ เชื่อกันว่า เป็นที่สถิตของจิตวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ เพื่อคุ้มครองบ้านเมืองให้พ้นจากภัยสงคราม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 41.742 E101° 05.334

ศาลและพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ศาลและพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นเพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ทรงได้รับชัยชนะในการสู้รบกับพม่าบริเวณปากน้ำโจ้โล่ เมื่อครั้งที่ทรงใช้เมืองฉะเชิงเทราเป็นเส้นทางเดินทัพผ่านไปยังเมืองจันทบุรี เล่ากันว่า บริเวณนี้เคยเป็นที่ตั้งเจดีย์ที่แสดงถึงชัยชนะแห่งการสู้รบกับพม่า ต่อมาองค์เจดีย์อยู่ในสภาพทรุดโทรมและได้พังทลายลงในปี ๒๔๘๔ จึงได้มีการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชขึ้นแทนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ณ ที่ตั้งเดิมของเจดีย์ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ระลึกถึงพระปรีชาสามารถในการกอบกู้แผ่นดินสยามให้เป็นไท และมีความเจริญรุ่งเรืองสืบมาจนทุกวันนี้

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 43.354 E101° 12.368

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๒๗๗ มีพระนามเดิมว่า สิน เมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๘ รัชสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ ได้รับพระราชทานยศเป็นหลวงยกบัตรเมืองตาก ครั้นเมื่อกองทัพพม่ายกทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยา พระยาตากมีฝีมือการรบเข้มแข็ง จึงได้เลื่อนตำแหน่งเป็นพระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร ระหว่างทำศึกรักษาพระนคร พระยาวชิรปราการได้ตัดสินใจพาทหารในกองทัพหนีออกค่ายวัดพิชัย ตีฝ่าทัพพม่าไปทางทิศตะวันออก ไปยังบ้านข้าวเม่า บ้านสามบัณฑิต บ้านโสมหาร บ้านพรานนก ผ่านเมืองนครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด เมื่อถูกเอกราชจากพม่าได้สำเร็จแล้ว ทรงปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๑๑ ครองกรุงธนบุรี เสด็จพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ ๔ แต่ชาวไทยถวายพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าตากสิน ต่อมาทางราชการได้กำหนดให้วันที่ ๒๘ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ศูนย์บอนสีเทพราชเฉลิมพระเกียรติ

ศูนย์บอนสีเทพราชเฉลิมพระเกียรติ ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเมืองแปดริ้ว ซึ่งเกิดจากรวมกลุ่มของชุมชนที่เพาะเลี้ยงบอนสีนานาพันธุ์เป็นอาชีพเสริม ภายในศูนย์ฯ จัดแสดงบอนสีหลากหลายประเภท เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมชมได้ศึกษาหาความรู้ พร้อมทั้งมีการสาธิตการผลิตบอนสีคุณภาพ และจำหน่ายบอนสีสายพันธุ์ต่าง ๆ อีกด้วย

บอนสี เป็นไม้ใบที่มีสีสันและลายใบสวยงาม ทั้งยังมีขนาดรูปใบและก้านใบแตกต่างกันมาก จนได้รับการขนานนามว่า ราชีนีแห่งไม้ใบ (Queen of the Leafy plant) ซึ่งนับเป็นต้นไม้เศรษฐกิจสำคัญชนิดหนึ่ง ปัจจุบันประเทศไทยมีการผลิตบอนสีเพื่อการค้า โดยมีแหล่งผลิตใหญ่อยู่ในเขตภาคกลาง เช่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ทุกสาขาวิชาชีพ เสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างแห่งความสำเร็จในด้านการเกษตรกรรมและการพัฒนาอาชีพ เพื่อเป็นต้นแบบแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติในพื้นที่ต่อไป โดยเฉพาะหมู่บ้านเป้าหมายจำนวน ๑๕ หมู่บ้าน มีการแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์ฯ เพื่อสาธิตและทดลองงานต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาที่ดิน การปลูกสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ งานศิลปาชีพ และโครงการสวนป่าสมุนไพรมีแปลงทดลองปลูกพืชนานาชนิด เช่น พันธุ์หวายที่มีในประเทศไทย อะโวคาโด มะม่วงหลายสายพันธุ์ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ

นอกจากนี้ ยังมีสวนพฤกษศาสตร์ภาคตะวันออก เพื่อดูแลงานวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของพืชต่างๆ ทั้งสมุนไพรและต้นไม้หายาก ภายในอาคารจัดเป็นนิทรรศการบรรยายและสาธิตการผลิตสมุนไพรต่างๆ รวมถึงห้องอบสมุนไพร

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๔ ประจำปี ๒๕๔๕ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ดูที่ [เขาหินซ้อน](#)
พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 45.154 E101° 30.138

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนวมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา นับเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรกในจำนวน ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านการ

ศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนาที่ดินเสื่อมโทรมให้กลับมาใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร ภายในพื้นที่ ๓.๐๓ ตารางกิโลเมตร (๑,๘๙๕ ไร่) ซึ่งมีรูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ทั้งศูนย์สรรพวิทยาการและการพักผ่อนหย่อนใจไปในคราวเดียวกัน สำหรับประชาชนที่สนใจและเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ใน

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ากระบคู่

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ากระบคู่ ตำบลท่าตะเียบ อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ป่าในความดูแลของสำนักอนุรักษ์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งขณะนั้นขึ้นอยู่กับการป่าไม้ มีพื้นที่ ๐.๘ ตารางกิโลเมตร (๕๐๐ ไร่) มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบริมห้วยปกคลุมด้วยป่าดงดิบแล้งและทุ่งหญ้า ระยะแรกใช้เป็นสถานที่สำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าประเภทลิงและชะนี และสัตว์ป่าหายากใกล้สูญพันธุ์ ต่อมาได้เปิดเป็นสถานที่ศึกษาวิจัยและดูงานสำหรับนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจได้เข้าไปเที่ยวชมภายในสถานีฯ ซึ่งมีทั้งลิง ชะนี ค่าง หมี นกยูง เป็ดก่า ฯลฯ

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเป็นหน่วยงานที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ป่าในด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์ในกรงเลี้ยง รับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าและทดลองการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า การวิจัยอาหารและโภชนาการสายพันธุ์และการสืบพันธุ์ รวมทั้งสุขภาพของสัตว์ป่า ตลอดจนการดำเนินการกับสัตว์ป่าของกลางและสัตว์ป่าที่ประชาชนมอบให้ สนับสนุนข้อมูลและบริการข้อมูล มีการให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ตลอดจนมีการควบคุมกำกับดูแลการบริหารจัดการของสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานของสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ามีทั้งหมด ๒๔ หน่วยงาน กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ

สวนปาล์ม ฟาร์มนก

สวนปาล์ม ฟาร์มนก ตำบลบางตลาด อำเภอลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ปาล์มหลากหลายพันธุ์ และนกแก้วจากทั่วโลกกว่า ๘๐ สายพันธุ์ และนกอื่นๆ จำนวนกว่า ๒,๐๐๐ ตัว อาทิ ไก่ฟ้า

นกยูง หงส์ขาว หงส์ดำ และนกกระต๊ว เป็นต้น ผู้ที่มาเที่ยวชมนอกจากจะได้ตื่นตาตื่นใจกับนกนานาชนิดแล้ว ยังสามารถเพลิดเพลินกับกิจกรรมต่างๆ เช่นการให้อาหารนกแก้วมาคอว์ เทียวชมน้ำตกจำลอง

และขี่จักรยานขึ้นชมทัศนียภาพรอบๆ สวนปาล์ม ฟาร์มนกได้อีกด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 44.775 E101° 09.433

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์มีอยู่ด้วยกัน ๑๒ แห่งด้วยกัน ใช้เวลาสร้างมากกว่า ๑ ทศวรรษ โดยเรียงลำดับตามเวลาที่สร้างแล้วเสร็จและทำพิธีเปิดดังต่อไปนี้

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ
พ.ศ. ๒๕๒๔

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๕๒๘

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด
พ.ศ. ๒๕๒๙

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ฉะเชิงเทรา
พ.ศ. ๒๕๒๙

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พิจิตร
พ.ศ. ๒๕๓๐

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์สกลนคร
พ.ศ. ๒๕๓๐

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์เชียงราย
พ.ศ. ๒๕๓๑

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์กาญจนบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๑

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พังงา
พ.ศ. ๒๕๓๒

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ชุมพร
พ.ศ. ๒๕๓๒)

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์นนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๖

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ปัตตานี
พ.ศ. ๒๕๓๗

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสวนสาธารณะที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในโอกาสเจริญพระชนมายุ ๘๐ พรรษา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ นับเป็นสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ลำดับที่ ๔ จากทั้งหมด ๑๒ แห่งทั่วประเทศ มีเนื้อที่ ๑๔๔,๐๐๐ ตารางเมตร (๔๐ไร่) ตั้งอยู่ท่ามกลางศูนย์ราชการสำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์นับเป็นสวนสาธารณะที่มีภูมิทัศน์สวยงาม ร่มรื่นไปด้วยพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด ภายในสวนมีซุ้มประตูทางเข้าที่ตกแต่งไว้อย่างงดงาม มีถนนสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ผ่านกลางแบ่งสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ออกเป็นสองส่วนคือ ฝั่งตะวันออกอยู่ตรง

ข้ามศาลากลางจังหวัด เป็นที่ตั้งของศาลาที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อครั้งเสด็จฯ มาเป็นองค์ประธานในงานพิธีเปิดสวนฯ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ ของจังหวัดส่วนฝั่งตะวันตก มีสนามฟุตบอลและสวนเกษมที่ประดิษฐานพระบรมอนุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

นอกจากนี้ ภายในสวนยังมีสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นหลายชนิด ที่ประชาชนมักนิยมที่เที่ยวเล่น พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกายทั้งเช้าและเย็น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 41.274 E101° 04.062

หมู่บ้านน้ำตาลสด

หมู่บ้านน้ำตาลสด ตำบลปากน้ำ อำเภอ บางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นับเป็นแหล่ง ผลิตน้ำตาลสดและน้ำตาลปึกแห่งเดียวใน ภาคตะวันออก เนื่องจากพื้นที่บ้านปากน้ำมี ต้นตาลโตนดขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้าน จึงมีอาชีพทำน้ำตาลสดและน้ำตาลโตนด ซึ่งเป็นองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน

ที่หมู่บ้านน้ำตาลสด นักท่องเที่ยวจะได้ เรียนรู้เรื่องราวของตาลโตนดในหลายด้าน โดยเฉพาะกระบวนการผลิตน้ำตาลสดที่เริ่ม ด้วยการป็นต้นตาลสูง เพื่อรองน้ำตาลในเวลา เช้าและเวลาเย็น จากนั้นจึงนำน้ำตาล ที่ได้มาต้ม ก่อนที่จะกลายเป็นน้ำตาลสด

พร้อมดื่ม รวมทั้งการทำผลิตภัณฑ์จากตาล โตนดอีกหลายอย่าง ทั้งน้ำตาลปึก หมวก กุญแจที่ทำจากใบตาล และวงตาลตัวผู้ที่เป็ นยารักษาโรคเบาหวาน

นักท่องเที่ยวที่สนใจเที่ยวชมหมู่บ้าน น้ำตาลสดสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ ๐ ๓๘๕๑ ๑๖๓๕ และศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว หมู่บ้านน้ำตาลสด ตั้งอยู่ริม ถนนสายบางคล้า-คลองเขื่อน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 44.788 E101° 11.936

ตาลโตนด

ชื่อสามัญ : Toddy palm, Asian Palmyra palm

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Borassus flabellifer* L.

ตาลโตนดจัดเป็นพันธุ์ไม้พุ่มพาล์มขนาด ใหญ่เก่าแก่ตระกูลหนึ่งในโลก นอกจาก ต้นตาลจะให้ประโยชน์ในการทำน้ำตาลโตนด แล้ว ส่วนต่าง ๆ ของต้นตาลยังมีประโยชน์ใน ด้านอื่น ๆ อีก เช่น ลูกตาลสดสามารถนำมา รับประทานสดได้ อาทิ ลูกตาลลอยแก้ว ส่วน เนื้อตาลสุกใช้ทำขนมตาล เปลือกตาลใช้เป็น เชื้อเพลิง ใบตาลนำมามุงหลังคาและจักสาน เป็นเครื่องมือต่าง ๆ ลำต้นสามารถนำมา แปรรูปเป็นไม้กระดานและเครื่องใช้ในบ้าน

อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่งชัยชนะของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่งชัยชนะของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่บริเวณปากน้ำโจ้โล้ (คลองท่าลาด) มีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆังสีขาว มีซุ้มทั้ง ๔ ด้าน บริเวณโดยรอบเป็นลานกว้าง มีระเบียงล้อม และมีศาลาพักผ่อน ด้านหน้ามีประติมากรรมม้าคู่และช้างคู่ หล่อปูนสีดำ และประดับกระจก

บริเวณลานประทักษิณด้านหน้าพระเจดีย์ได้มีการจัดตั้งศาลเล็ก ๆ ภายในประดิษฐานพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในฉลองพระองค์ชุดทหารไทยโบราณ ประทับยืนทรงพระแสง

คู่มือ

กิจกรรมนั่งเรือรอบเกาะลัด

อนุสรณ์สถานแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงวีรกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อครั้งดำรงอิสริยยศเป็นพระยาวชิรปราการ ได้ตีฝ่าวงล้อมพม่าออกมาจากกรุงศรีอยุธยา จนมาถึงบริเวณที่เรียกว่า ปากน้ำโจ้โล้ เมื่อสู้รบกับกองทัพพม่าที่มีกำลังเหนือกว่า พระยาวชิรปราการจึงนำทหารให้ชุดสนามเพละเป็นกำบัง คอยซุ่มยิงกองกำลังทหารพม่าที่ยกตามมาล้มตายเป็นจำนวนมาก พม่าก็แตกพ่ายกระจัดกระจายกันออกไป หลังจากพระยาวชิรปราการกอบกู้อิสรภาพจากพม่าและปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระเจดีย์ขึ้นบริเวณปากน้ำโจ้โล้ เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะในครั้งนั้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 44.415 E101° 12.623

อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างเพื่อระลึกถึงพระคุณของพระยาศรีสุนทรโวหาร หรือน้อย อาจารยางกูร นักปราชญ์ทางด้านภาษาไทยชาวแปดริ้ว ที่ได้มีโอกาสรับราชการใกล้ชิดกับพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี หลายพระองค์ นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ จนถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

อนุสาวรีย์รูปพระยาศรีสุนทรโวหารในทำ ยืนถือหนังสือ สร้างด้วยโลหะหล่อสูง ๒.๖๕ เมตร ซึ่งได้มีการประกอบพิธีเปิดในวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๒

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เป็นชาวฉะเชิงเทรา เกิดเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๓๖๕ ตรงกับปลายรัชสมัยพระบาท สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ พระยาศรีสุนทรโวหารเป็นผู้ที่มีความ สำคัญต่อชาติไทยเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ท่านได้รับสมญาว่าเป็นศาลฎีกาภาษาไทย เป็นผู้แต่งตำราเรียนชุดแรกของไทยเรียกว่า แบบเรียนหลวง ใช้สอนในโรงเรียนพระ ตำนานกสวนกุหลาบ และหนังสือกวีนิพนธ์ที่มี คุณค่าอีกหลายเรื่อง งานชิ้นสำคัญชิ้นหนึ่งคือ ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นแม่กองตรวจโคลง บรรยายประกอบรูปภาพเรื่องรามเกียรติ์ รอบ ระเบียงพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อครั้งกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ ๑๐๐ ปี และรับหน้าที่เป็นผู้แต่งท่านหนึ่งด้วย

พระยาศรีสุนทรโวหารถึงแก่อสัญกรรม เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๔ สิริรวม อายุ ๖๙ ปี

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 40.553 E101° 04.144

อ่างเก็บน้ำคลองสียัด

อ่างเก็บน้ำคลองสียัด ตำบลท่าตะเกรา เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกงประเภทเอนกประสงค์ เพื่อจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภคบริโภคการเกษตรตลอดช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลจากน้ำที่ไหลล้นมาจากพื้นที่รับน้ำของอ่างเก็บน้ำ

อ่างเก็บน้ำแห่งนี้เกิดจากการสร้างเขื่อนกันลำนํ้า ซึ่งมีต้นน้ำในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน มีลำนํ้าสำคัญคือ คลองสียัด และคลองตะเกรา ตัวเขื่อนที่ใช้กักเก็บน้ำเป็นเขื่อนดินสูง ๒๗.๕๐ เมตรยาว ๒,๔๖๐ เมตร ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้าง

ศาลเจ้าพ่อเขากา

เจ้าพ่อเขากาตามตำนานท้องถิ่นกล่าวว่า ท่านเป็นทหารในกองทัพของพระยาตาก ภายหลังตีฝ่าวงล้อมพม่าจากกรุงศรีอยุธยาออกมาเพื่อไปตีเมืองจันทบุรี ได้เดินทัพผ่านอำเภอบางคล้ามาตามลำคลองท่าลาด ผ่านอำเภอนมสามัคคี อำเภอสนามชัยเขต อำเภوتاตะเกรา และมาตั้งค่ายวังท่ากระดาน บ้านท่าคาน ตำบลท่าตะเกรา เจ้าพ่อเขากาเกิดเจ็บป่วยและเสียชีวิตลง เพื่อนทหารได้ฝังศพบริเวณวังท่ากระโดนและได้สร้างศาลเล็กไว้ใกล้กับบริเวณที่ฝังศพ ชาวบ้านในพื้นที่จึงให้ความเคารพนับถือ ปัจจุบันจึงร่วมกันจัดงานเช่นไหว้พร้อมกันในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ เป็นประจำทุกปี โดยการเผาข้าวหลาม เหล้า ยาสูบ และหัวหมู เพื่อเป็นการสักการะ และได้จัดให้เป็นประเพณีสืบกันมาทุกปี

๑๘ ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วเสร็จใน พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิทัศน์โดยรอบอ่างเก็บน้ำคลองสียัดมีความสวยงามและเหมาะต่อกิจกรรมหลายอย่าง ทั้งเที่ยวชมวิวทิวทัศน์ เล่นน้ำ พายเรือ ปั่นจักรยาน เดินป่าศึกษาธรรมชาติ พักแรม

พักผ่อนรับประทานอาหาร ซึ่งมีร้านจำหน่ายอาหารไว้คอยบริการ ใกล้บริเวณอ่างเก็บน้ำ มีศาลเจ้าพ่อเขากาเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านในท้องถิ่น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 40.939 E101° 03.986

อ่างเก็บน้ำลาดกระบัง

อ่างเก็บน้ำลาดกระบัง ตำบลลาดกระบัง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนจะแล้วเสร็จในปีถัดมา เป็นโครงการประเพณีเก็บกักน้ำ มีระบบส่งน้ำ แต่ไม่มีประตูคันคุน้ำ และจัดรูปที่ดิน ความจุของอ่างเก็บกักน้ำได้ ๔,๒๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ส่งน้ำ ๓,๐๐๐ ไร่ บริเวณอ่าง

เก็บน้ำมีทิวทัศน์สวยงามร่มรื่นด้วยทิวสนเหมาะสำหรับการพักผ่อนและสามารถตั้งแคมป์พักแรมได้ นอกจากนี้ ทางด้านทิศตะวันตกของอ่างเก็บน้ำยังเป็นที่ตั้งของวัดพระธาตุวาโย วัดสำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่และเจดีย์ที่สวยงาม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 34.069 E101° 25.938

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรานั้น นอกเหนือจากโครงการอ่างเก็บน้ำลาดกระบังแล้ว ยังมีโครงการอ่างเก็บน้ำคลองระบมอีกแห่งหนึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต มีปริมาตรความจุ ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

ดัชนีคำ

ก

กิจกรรมล่องเรือรอบเกาะลัด ๑๔ ๔๗

ข

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ๑๕ ๒๖

เขานินชื่อน ๑๖

เขื่อนทดน้ำบางปะกง ๑๗

ง

งานเทศกาลกลางเดือนห้า ๑๘ ๑๙ ๓๙

งานเทศกาลตรุษจีน

(งานนมัสการพระพุทธโสธร) ๑๘ ๑๙ ๓๙

งานนมัสการพระพุทธโสธรและงานกาชาด

จังหวัดฉะเชิงเทรา ๑๘ ๓๙

งานลอยกระทง ย้อนเวลาหาวิถีไทย

เมืองแปดริ้ว ๒๐

งานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว ๒๐

งานสงกรานต์ สงกรานต์แปดริ้ว ๒๑

จ

เจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ ๒๒

ด

ตลาดน้ำบางคล้า ๒๓

ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี ๒๔

ตลาดโบราณนครเนื่องเขต ๒๕

น

น้ำตกอ่างฤๅไน ๑๕ ๒๖

ป

ปราสาททราย ๒๗

ป้อมเมืองฉะเชิงเทรา ๒๘

พ

พระเจ้าตากสินมหาราช ๔๑

พิพิธภัณฑ์ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ๒๘

ม

มูร่าห์ฟาร์ม ๒๙

ว

วนเกษตร ศูนย์ศึกษาพัฒนา

การสังคมหมู่บ้าน ๓๐

วัดเขาดิน ๓๑

วัดจีนประชาสโมสร (วัดเล่งฮกยี่) ๓๒

วัดแจ้ง ๓๓

วัดพยัคฆอินทาราม (วัดเจดีย์) ๓๔

วัดพระธาตุวาโย (วัดห้วยน้ำทรัพย์) ๓๕ ๕๐

วัดโพธิ์บางคล้า ๓๖

วัดเมือง (วัดปตุลาธิราชรังสฤษฎ์) ๓๗

วัดสัมปทวนนอก ๓๘

วัดโสธรวรารามวรวิหาร ๑๘ ๑๙ ๓๙

วัดอุภัยภาติการาม (วัดชำปอกง) ๔๐

ศ

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ๔๐

ศาลและพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้า

ศูนย์บอนลีเทพราชเฉลิมพระเกียรติ ๔๑

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๖ ๔๒

ส

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ากระบี่ ๔๓

สวนปาล์ม ฟาร์มนก ๔๔

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ๔๕

ท

หมู่บ้านน้ำตาลสด ๔๖

หรือบ้านคันดิธรรม ๓๐

อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่งชัยชนะของ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ๑๔ ๔๗

อ

อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร

(น้อย อาจารย์ยางกูร) ๔๘

อ่างเก็บน้ำคลองสิียด ๔๙

อ่างเก็บน้ำลาดกระทิง ๕๐

วัดพระธาตุวาโย (วัดห้วยน้ำทรัพย์)

ดัชนีภาพ

ก กิจกรรมล่องเรือรอบเกาะลัด	งานนมัสการพระพุทธโสธรและ งานกาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา	
		 ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี ๒๔ ตลาดโบราณนครเนื่องเขต ๒๕
ข เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน	งานลอยกระทง ย้อนเวลาหาวิถีไทย เมืองแปดริ้ว	น น้ำตกอ่างฤๅไน
		ป ปราสาททวาย
เขาหินซ้อน	งานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว	
ง งานเทศกาลกลางเดือนห้า	งานสงกรานต์ สงกรานต์แปดริ้ว	ป้อมเมืองฉะเชิงเทรา
		ม มุรธาภิรมย์
งานเทศกาลตรุษจีน (งานนมัสการพระพุทธโสธร)	จ เจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ	ว วนเกษตร ศูนย์ศึกษาพัฒนาการ สังคมหมู่บ้าน หรือบ้านสานติธรรม
	ด ตลาดน้ำบางคล้า	วัดเขาหิน วัดจีนประชาสโมสร (วัดเล่งฮกยี่) วัดแจ้ง วัดพิกุลมุนี (วัดเจติย) วัดพระธาตุวาโย (วัดห้วยน้ำทรัพย์) วัดโพธิ์บางคล้า

วัดเมือง (วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์)	๓๗
วัดสัมปทวนนอก	๓๘
วัดโสธรวรารามวรวิหาร	๓๙
วัดอุภัยภาติการาม (วัดข้าบกอง)	๔๐

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง	๔๐
ศาลและพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	๔๑

ศูนย์บอนสีเทพราชเฉลิมพระเกียรติ	๔๑
---------------------------------	----

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน	๔๒
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	

ส

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ากระบี่	๔๓
สวนปาล์ม ฟาร์มนก	๔๔

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	๔๕
-------------------------	----

ห

หมู่บ้านน้ำตาลสด	๔๖
------------------	----

อ

อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่ง	๔๗
ชัยชนะของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	

อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)	๔๘
อ่างเก็บน้ำคลองสี่ียด	๔๙
อ่างเก็บน้ำลาดกระทิง	๕๐

วัดโพธิ์บางคล้า

แหล่งภาพ

กิจกรรมล่องเรือรอบเกาะลัด	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	ศาลและพระบรมราชานุสาวรีย์	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	
เขาคันทรง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	ศูนย์บอนสีเทพราชเฉลิมพระเกียรติ	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
เขื่อนทดน้ำบางปะกง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
งานเทศกาลกลางเดือนห้า	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
งานเทศกาลตรุษจีน	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ากระบี่	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
(งานนมัสการพระพุทธโสธร)		สวนปาล์ม ฟาร์มนก	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
งานนมัสการพระพุทธโสธรและ	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
งานกาชาด จังหวัดฉะเชิงเทรา		หมู่บ้านน้ำตาลสด	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
งานลอยกระทง ย้อนเวลาหาวิถีไทย	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	อนุสรณ์สถานพระเจดีย์แห่งชัยชนะ	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
เมืองแปดริ้ว		ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	
งานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
งานสงกรานต์ สงกรานต์แปดริ้ว	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	(น้อย อาจารย์ยางกูร)	
เจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	อ่างเก็บน้ำคลองสียัด	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
ตลาดน้ำบางคล้า	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด	อ่างเก็บน้ำลาดกระบัง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด
ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
ตลาดโบราณนครเนื่องเขต	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
น้ำตกอ่างฤๅไน	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
ปราสาททราย	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
ป้อมเมืองฉะเชิงเทรา	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
มูรธาภิเษก	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วนเกษตร ศูนย์ศึกษาพัฒนาการ	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
สังคมหมู่บ้าน หรือบ้านสานติธรรม			
วัดเขาคันทรง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดจีนประชาสโมสร (วัดเล่งฮกยี่)	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดแจ้ง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดพืชมงคลอินทาราม (วัดเจติย)	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดพระธาตุวาโย (วัดห้วยน้ำทรัพย์)	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดโพธิ์บางคล้า	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดเมือง (วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์)	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดสัมปทวนนอก	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดโสธรวรารามวรวิหาร	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
วัดอุทัยภาติการาม (วัดป่าปอ)	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		
ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง	บริษัทณัฏฐานที่ จำกัด		

บรรณานุกรม

การศาสนา. ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๘.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกรุงเทพฯ. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพฯ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครปฐม และปทุมธานี.

กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑.

พระครูสุตวิสุทธิคุณ พัด. รูปแบบการจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกิดจากความเชื่อ และพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

เว็บไซต์

กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.dmr.go.th)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.dmp.go.th)

กระทรวงวัฒนธรรม (www.m-culture.go.th)

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล (www.lc.mahidol.ac.th)

วัดพระธาตุวาโย (วัดห้วยน้ำทราย)

โครงการจัดทำหนังสือ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คณะที่ปรึกษา

ประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
นายกราชบัณฑิตยสถาน
นายวันชัย ศารทูลทัต
นายเสรี วังสไพจิตร
นายพิสิฐ เจริญวงศ์
นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์
คุณหญิงคณิดา เลชะกุล
นางสาววนิดา สถิตานนท์
นางสายสุนีย์ สิงห์ทัศน์
นางศศิอาภา สุคนธ์รัตน์

คณะกรรมการอำนวยการ

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษาระดับ ๑๑
รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว
รองผู้ว่าการด้านตลาดในประเทศ
รองผู้ว่าการด้านบริหาร
รองผู้ว่าการด้านนโยบายและแผน
ที่ปรึกษาระดับ ๑๐
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
อธิบดีกรมศิลปากร
อธิบดีกรมการศาสนา
อธิบดีกรมชลประทาน
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว

ประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคใต้	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคกลาง	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองวารสาร	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองข่าวสารการท่องเที่ยว	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการซื้อจัดจ้าง	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่โฆษณาในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการบริการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคกลาง
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นางเพ็ญประภา ธนากร
นายพรพล ปิ่นเจริญ
นางสาวเกศมณี รัศมี
นางสาวปุณณดา ยิ่งสว่าง

บริษัท วิเสจ จำกัด

พิสูจน์อักษรและบรรณาธิการ

ดำเนินการผลิต

ฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

© ๒๕๕๖ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สงวนลิขสิทธิ์ การพิมพ์ซ้ำ
และ/หรือลอกเลียนส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าด้วยสื่อใด ๆ
จะกระทำโดยปราศจากการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์มิได้

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
ISBN 978-974-679-272-1

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑

Website : www.tourismthailand.org E-mail : info@tat.or.th

9 789746 792721